Jaargang 113. Dingsdag, 4 April 1854. No. [illegible]

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

Voorts wordt bij deze Courant aan de geaboneerden verzonden: *Bijblad* no. 1, inhoudende: *Verslag van de handelingen van den Gemeenteraad van Groningen en van de Staten Generaal.*

Deze Courant wordt uitgegeven des Dingsdags *en* Vrijdags. *De abonnementsprijs voor den jaargang* 1854 *is f* 8—32, *en* franko *per post f* 9—36; *voor het tweede kwartaal f* 2—08 *en per post f* 2—34. *Zij die op de Bijbladen zijn geabonneerd, betalen eene verhooging van hoogstens* 60 *Cents per jaar.*

De tweede Editie, *die in het afgeloopen jaar aan de Geabonneerden ten platten lande, welke zulks hebben opgegeven, des Dingsdags en Vrijdags middags werd verzonden en waarin de Marktberigten van die dagen en de laatste Zeetijdingen zijn opgenomen, wordt tegen denzelfden prijs afgeleverd.*

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving* aan te besteden:

Het **BESTRATEN** van den **WEG** buiten de Kraanpoort, van de *Brug* langs den buitenboord van de Gracht tot aan de *Bleekersteeg*, met een SPOOR van **BEHAKTE BELGISCHE KEIJEN** en met **BERMEN** van **VELDKEIJEN**.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen van heden ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS BOUWMEESTER.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op DONDERDAG den 15den April 1854, des morgens vóór half tien uur, aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op dienzelfden dag, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 3 April 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Verhuring.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving* te verhuren:

Het GEBRUIK van de **ESSCHERGROEVE** over de jaren 1854, 1855 en 1856, om te Hooijen.

De Voorwaarden dezer Verhuring zullen van heden ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS BOUWMEESTER.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig het bij de Voorwaarden bepaalde, moeten vóór of uiterlijk op DINGSDAG den 18den April 1854, des morgens vóór half tien uur, aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan den hoogsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op denzelfden dag, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 3 April 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Nationale Militie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, — ontvangen hebbende eene missive van den Heer KOLONEL, MILITIE COMMISSARIS in de Provincie *Groningen*, waarbij wordt opgegeven de tijd, op welken de MILITIERAAD zitting zal houden tot het onderzoek der PLAATSVERVANGERS en tot het BEOORDEELEN der VERWISSELING van NOMMERS, — brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de MILITIERAAD ten gemelden einde zitting zal houden in het RAADHUIS in de GEWONE VERGADERZAAL, op **VRIJDAG** den 7den April aanstaande, des voormiddags te negen uur.

Dat de COMMISSIE, benoemd tot het TEEKENEN en AFGEVEN van ATTESTEN en CERTIFICATEN, op **DINGSDAG** en **WOENSDAG** den 4den en 5den April 1854, telkens des namiddags van 4 tot 6 uur, in het Raadhuis, in de GEWONE VERGADERZAAL van den Raad, zal vaceren tot het opmaken en afgeven van Certificaten van goed gedrag, bij art. 97 der Wet op de Nationale Militie voorgeschreven, alsmede tot het afgeven der verklaringen van toestemming van Ouders of Voogden voor allen, die als NOMMERVERWISSELAARS in dienst wenschen te treden.

Dat de zoodanigen, die zich in de DIENST willen doen vervangen, *op die dagen*, bij opgemelde COMMISSIE zullen moeten verschijnen, vergezeld van hunne PLAATSVERVANGERS, de laatstgenoemden voorzien van een gezegeld Attest letter V, van hunne Geboorteacten en bewijzen dat zij aan hunne verpligtingen ten opzigte der Nationale Militie hebben voldaan, als ook van drie, bij genoemde Commissie bekende en ter goeder naam en faam staande Getuigen; terwijl de NOMMERVERWISSELAARS, voorzien van een gezegeld Attest Letter X en hunne Geboorteacten, met hunne Ouders of Voogden mede voor die COMMISSIE moeten verschijnen, en ingeval Vader, Moeder of Voogd niet kunnen schrijven, dan met twee Getuigen, welke, even als die voor de Plaatsvervangers, moeten kunnen schrijven.

GRONINGEN, 27 Maart 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Attestatiën de Vita.

Wordt bekend gemaakt, dat tot het afgeven der ATTESTATIËN DE VITA, ter bekoming zoowel van BURGERLIJKE en KERKELIJKE als MILITAIRE PENSIOENEN, op den 1sten April 1854 verschenen, in een der Vertrekken van het Raadhuis te *Groningen* zitting zal worden gehouden, en wel op de navolgende dagen, des voormiddags van 9 tot 1 uur, als:

1) Voor de BURGERLIJKE en KERKELIJKE GEPENSIONEERDEN, benevens GEPENSIONEERDE MILITAIRE OFFICIEREN en GEPENSIONEERDE WEDUWEN, op **VRIJDAG** den 7den April 1854; en

2) Voor de GEPENSIONEERDE ONDEROFFICIEREN en verdere MANSCHAPPEN, op **ZATURDAG** den 8sten April 1854.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

BATAVIA, 9 Februarij.

Wij hebben vroeger medegedeeld, dat het plan tot oprigting eener maatschappij tot Indische nijverheid, ontworpen is geworden door een der leden der directie van de onlangs te Batavia plaats gehad hebbende tentoonstelling; en dat dit plan den bijval der geheele directie onmiddellijk vond.

Wij zijn thans onderrigt, dat het gouvernement bewilligd heeft in de oprigting dier maatschappij, die tevens een tijdschrift voor nijverheid zal uitgeven.

— Wij hebben met het grootste genoegen uit een berigt van de redactie en den uitgever van den *Java-Bode* gezien, dat zij geene advertentiën betrekkelijk den verkoop van slaven meer in hun blad zullen opnemen.

NOORD-AMERIKA.

De Spaansche overheden op Cuba hebben onlangs twee Noord-Amerikaansche handelsvaartuigen aangehouden en in beslag genomen, als hebbende met ontduiking der tolregten en met schending der bestaande verordeningen, goederen op Cuba ingevoerd. Deze zaak wordt in de Vereenigde Staten, waar reeds zooveel lust bestaat om aan het Spaansche bewind op Cuba een eind te maken, zeer euvel opgenomen. Het gouvernement der Unie heeft den 15den dezer bij eene boodschap aan het Congres medegedeeld, dat het de in-beslag-neming althans van een dier beide schepen onwettig achtte, en daarvoor van Spanje onverwijlde schadevergoeding zou vorderen.

Een der groote New-Yorksche bladen, de *Herald*, zegt: „Tot nog toe heeft ons gouvernement zich onzijdig gehouden in den strijd tusschen de bevolking van Cuba en hare Spaansche beheerschers, en elke deelneming van Noord-Amerikaansche burgers aan dien strijd te keer gegaan; wanneer het deze staatkunde laat varen, wanneer het voortaan maar lijdelijk toeziet, dan is het met de Spaansche heerschappij in ons halfrond gedaan. De jongste beleediging die de overheden van Cuba, ongetwijfeld met goedvinden en welligt met oogluikende medewerking van Frankrijk en Engeland, ons aangedaan hebben, is zoo groot, dat wij niet langer geduld mogen oefenen."

— Volgens de berigten uit New-York van den 16den dezer, was aan de graanmarkt aldaar de prijs van tarwe en meel dalend.

RUSLAND. — TURKIJE.

In Triëst zijn berigten uit Konstantinopel aangebragt van den 20sten, inhoudende, dat de vereenigde vloten nog voor Beikos ten anker lagen, ofschoon men berigt had, dat de Russische vloot, of een gedeelte daarvan, de haven van Sebastopol had verlaten. Men wist aldaar, dat de troepen der geallieerden de Dardanellen zouden bezetten.

In Konstantinopel had men vernomen, dat de Russen voortdurend krachtige maatregelen namen, om Odessa in eenen geduchten staat van verdediging te brengen. De bezetting dier stad was zeer versterkt, en men dacht er over, om al de weerbare inwoners te wapenen. De daar gevestigde vreemdelingen hadden last bekomen, om zich gereed te houden, ten einde op het eerste bevel de stad te kunnen verlaten. De Sulina monding van den Donau is door de Russen ontoegankelijk gemaakt. De eigenaars van granen te Odessa moeten hunne granen ter beschikking van de regering houden; de regering zal dezelve tegen een' door haar vast te stellen prijs van de eigenaars overnemen.

De Engelsche gezant had een stoomvaartuig naar Malta gezonden, vermoedelijk om aan de overheden aldaar kennis te geven, dat het traktaat tusschen de Westelijke mogendheden en Turkije was gesloten, en de expeditionaire krijgsmagt alzoo haren togt naar de Levant kon vervolgen.

Behalve het drievoudig verbond tusschen Frankrijk, Engeland en de Porte, is, naar men wil, nog een geheim verdrag gesloten, waarbij aan Engeland de vestiging van een vast militair station in Gallipoli wordt verzekerd.

(Het *Journal des Débats* behelst belangrijke bijzonderheden nopens het traktaat van alliantie tusschen de Porte, Frankrijk en Engeland. Het is in den nacht van den 12den op den 13den Maart geteekend, als wanneer lord *Stratford de Redcliffe* en generaal *Baragay d'Hilliers* den geheelen nacht bij *Reschid*-pacha hebben doorgebragt. Het traktaat betreft niet alleen de militaire aangelegenheden van den veldtogt die staat geopend te worden, maar regelt tevens bepaaldelijk de voorwaarden van de emancipatie der Christen-onderdanen van de Porte.

Het bestaat uit vijf artikelen. Bij het eerste verbinden zich Frankrijk en Engeland om Turkije door kracht van wapenen te ondersteunen tot dat een vrede zal worden gesloten die de onafhankelijkheid van het Turksche Rijk en de integriteit der regten van den Sultan verzekert. De twee beschermende mogendheden verbinden zich verder om uit de tegenwoordige crisis en de onderhandelingen die haar zullen doen eindigen, geenerlei partikuliere voordeelen te trekken. — Bij het tweede artikel verbindt zich de Porte van hare zijde om in geen geval den vrede te sluiten zonder voorafgaande toestemming en deelname der beide mogendheden, gelijk ook om alle mogelijke hulpbronnen aan te wenden om den oorlog met kracht door te zetten. — In het derde artikel beloven de beide mogendheden om onmiddellijk na het sluiten van den vrede en op de vordering van de Porte, alle punten van het Rijk die hare troepen gedurende den oorlog mogten hebben bezet, te ontruimen. — Het vierde artikel stelt het tractaat ter onderteekening der overige Europesche mogendheden die daartoe wenschen toe te treden. — Het vijfde en laatste artikel waarborgt aan *alle onderdanen* van de Porte, zonder onderscheid van godsdienst, gelijkheid voor de wet en de toelating van allen tot *alle bedieningen*.

Bij dit traktaat zijn verscheidene protocollen gevoegd, waarbij de eigenlijke punten der overeenkomst tot zoovele artikelen van wet of reglement worden gemaakt. Een dezer heeft betrekking op de instelling van gemengde regtbanken in het geheele rijk; het bevat niet minder dan achttien bladzijden. Een ander heeft betrekking op de regeling der belastingen, de opheffing van het hoofdgeld of *haratch*, die, daar het Turksche gouvernement dit sedert lang slechts beschouwde om zich van de krijgsdienst vrij te koopen, de toelating der Christenen in het leger ten gevolge heeft.

Dit zijn de hoofdpunten dezer gewigtige besluiten. Het Christelijk-Europa, zegt het *Journal des Débats*, zal gewis met voldoening en erkentelijkheid van dit traktaat kennis nemen. — Verder brengt het blad hulde aan den minister *Reschid*-pacha, wiens streven, gedurende zijn geheele politieke leven, steeds gewijd was aan de vervulling van hetgeen thans is tot stand gebragt, zoodat deze concessiën geenszins moeten worden beschouwd als een toegeven, van zijne zijde, aan den drang der omstandigheden).

Den 13den was te Konstantinopel de firman verschenen, houdende toelating tot de eedsaflegging der Christenen voor de regtbanken.

— Tijdingen uit Athene van den 24sten Maart melden, dat de Turksche landingstroepen op de citadel van Arta zijn aangekomen. In Epirus en Thessalie hebben bij voortduring gevechten plaats zonder dat evenwel iets beslissends zij voorgevallen. *Grivas*, die, gelijk men weet, in een klooster opgesloten was, is daaruit door *Zicas* verlost. De Turksche gezant te Athene heeft zijne paspoorten gevraagd en verkregen. Hij is in den Pyraeus scheep gegaan. Het schijnt te blijken, dat de sympathie van het gouvernement van Koning *Otto* voor den opstand in de Grieksche provinciën van Turkije zich zoo duidelijk heeft geopenbaard, dat de gouvernementen van Frankrijk en Engeland tusschen beide zullen komen. Zelfs liep te Parijs het gerucht, dat Griekenland door Fransche troepen zou worden bezet. Zeker is het intusschen, dat verscheidene stoomschepen der vereenigde; eskaders naar de kusten van Griekenland zijn gezonden dat de vertegenwoordigers der twee groote Westelijke mogendheden zeer ernstige vermaningen hebben gerigt tot het gouvernement van Koning *Otto*, en dat de wijze waarop deze zijn ontvangen, het geenszins onwaarschijnlijk maken dat dezelfde mogendheden tot meer beduidende maatregelen zullen moeten overgaan.

De Porte heeft aan de vertegenwoordigers van Frankrijk en Engeland als beschermende mogendheden van Griekenland eene nota gezonden, waarin zij het gedrag van het Grieksche bewind tegenover den opstand in Epirus en Thessalië uiteen zet.

De *Weser Zeitung* meldt, dat de Porte er eindelijk in toegestemd heeft, dat Servië, Bosnië en de Herzegowina door Oostenrijk zal worden bezet, wanneer in die provinciën onlusten mogten uitbreken. Deze kwestie moet te Weenen beslist zijn door *Auzis*-pacha, buitengewoon gezant van den Sultan. Dit berigt vereischt evenwel nadere bevestiging.

— Van het krijgstooneel in de Donau vorstendommen wordt gemeld, dat de Russen na den Donau gepasseerd te zijn, eene zuidelijke rigting hebben ingeslagen. Een Turksch korps van 20,000 man, dat bij Matchin stond, is bijna zonder tegenstand teruggetrokken.

Volgens te Weenen uit het leger in de Donau-vorstendommen ontvangen berigten, werden op den 24sten dezer aanstalten gemaakt om Matchin te belegeren, welke krijgsoperatie onder bevel van generaal *Luders*, met 50,000 man zou worden ondernomen.

Overigens meldt men als zeer waarschijnlijk, dat de Russen geenszins het plan hebben om hunne voorwaartsche beweging te vervolgen, en dat zij slechts den Beneden-Donau zijn overgetrokken om hunne operatie-linie te regelen, daar de driehoek tusschen Matschin, Galatz en Toulscha aan den vijand eene sterke stelling aanbood, van waar hij te gelijker tijd de Russische troepen die Wallachije bezet houden en die in Moldavië en Bessarabië zijn geconcentreerd, konde bedreigen.

Men wil te Weenen weten, dat aldaar nieuwe voorstellen van Rusland zouden ontvangen zijn. Daarbij zoude de Keizer van Rusland den wensch laten doorschemeren, de kwestie van zijne betrekking tot de Christelijke bevolking in Turkije ter zijde te laten liggen, zoodra slechts eenig gelukkig gevecht aan den Donau zijn' krijgsroem gered heeft. De jongste overtogt van de Russische troepen over den Donau zoude dit ten doel hebben.

Nopens de Engelsche Oostzeevloot wordt uit Kiel berigt, dat deze in elk geval de komst van het Fransche eskader zal afwachten, alvorens aanvallender wijze te werk te gaan. In de golf van Finland ligt het ijs nog zeer sterk en binnen drie of vier weken zal hierin weinig verandering komen.

Den 28sten lag het gros van de vloot van den admiraal *Napier*, op eenigen afstand, nog in het gezigt van Kiel, en was van daar eene hoeveelheid van 20,000 ponden vleesch aan dezelve afgeleverd. — Uit Hamburg wordt van den 31sten berigt, dat de admiraal dien morgen voor het eiland Moën was voor anker gekomen.

De Engelsche consul te Kroonstadt is uitgenoodigd geworden zich van daar te verwijderen. De Fransche consul is sedert eenigen tijd met verlof afwezig. Van daar wordt beweerd, dat de Engelschen en Franschen slechts ten koste van een goed gedeelte hunner vloot Kroonstadt zullen kunnen naderen, daar de toegang tot deze haven door niet minder, dan 800 zware stukken geschut verdedigd wordt.

— De Russische ukase tot verbod van den uitvoer van goud strekt zich uit tot al de grenzen, behalve de havens der Kaspische zee en de landgrenzen van den kant van Azië. De duur van dien maatregel is onbepaald. Door dit verbod verliest de handel van Rusland zijn eenig betaalmiddel, en na betaling der nog loopende wissels, kan hij als in een' staat van blokkade beschouwd worden. Te Riga is om dus te zeggen bijna geen affaire meer, maar de aangegane verbindtenissen door steden van zoo veel gewigt als Odessa moeten voldaan worden, en er is geen middel meer, Russisch papier wordt niet in betaling aangenomen, omdat het niet weder in Rusland kan ingevoerd worden, en de uitvoer van zilver is reeds sedert lang verboden. Geen Engelschman of Franschman kan meer over de Russische grenzen trekken, en de Engelsche en Fransche familiën, in Rusland gevestigd, keeren naar haar land terug.

(*Laatste berigten.*) Men verliest zich in gissingen nopens het operatie-plan der Russen bij het overtrekken van den beneden-Donau. Boven werd medegedeeld, dat de Russen, wel verre van zich te vergenoegen met eene vestiging in de door hen, na hunnen overtogt, bezette punten, integendeel zuidwaarts waren getrokken, en dat het Turksche legerkorps van 20,000 man, in de omstreken van Matschin gekampeerd, zich voor hen, bijna zonder tegenstand te bieden, had teruggetrokken.

Volgens berigten uit Bucharest van den 30sten Maart hadden de Russen nieuwe voordeelen op de Turken behaald. Isaktscha en Hirsova waren door hen ingenomen en Babatag was bezet, zonder eenigen tegenstand te ontmoeten. Het hoofdkwartier der Russen was te Hirsowa.

— Het belangrijkste document van den dag is het verwachte manifest van den Keizer van Oostenrijk. Dit staatstuk is met vrij veel behendigheid gesteld, daar het geschikt is om de Westersche mogendheden te bevredigen zonder Rusland al te hard te vallen.

Laatstgenoemde mogendheid wordt daarin streng gegispt,

terwijl op de meest formele wijze wordt verklaard, dat de Oostenrijksche regering zich in den hangenden krijg niet bij Rusland zal aansluiten; — doch het stuk besluit tevens met eene verklaring van strikte onzijdigheid, geheel in overeenstemming met Pruissen en de Duitsche mogendheden. Evenwel spreekt het manifest niet van het of- en defensief verbond tusschen Pruissen en Oostenrijk, waarmede de Duitsche brieven en dagbladen zich nog steeds onledig houden. Zoo dus deze lezing juist is, heeft men in den eersten tijd geene werkdadige tusschenkomst van Oostenrijk in de worsteling te verwachten.

Men moet echter tevens opmerken, dat eene depêche uit Weenen meldt, dat het geheele Hongaarsche leger op voet van oorlog zal gebragt worden. Deze militaire toebereidselen schijnen niet aan te duiden, dat Oostenrijk denkt zijne onzijdigheid lang te kunnen bewaren.

ITALIE.

De eerste minister van het hertogdom Parma, baron *Ward*, die zich buitenslands bevindt, heeft in zijn eigen belang, en welligt voor het behoud van zijn leven, eene waarschuwing gekregen niet te Parma te komen. De hertogin-weduwe, regentes van den staat, heeft een nieuw ministerie gevormd, en door dezen maatregel tot dusverre de rust bewaard.

In brieven uit Parijs wordt verzekerd, dat de vermoording van den hertog in verband staat met eene republikeinsche zamenzwering, die in het vooruitzigt op de gebeurlijkheden van een' algemeenen oorlog zou gesmeed zijn en zich over geheel Italië zou uitstrekken.

Volgens anderen, zijn er omstandigheden die doen denken dat eene persoonlijke veete de eenige drijfveer der snoode daad geweest is. In allen gevalle houdt men het ook uit een politiek oogpunt voor eene bejammerenswaardige gebeurtenis, die de zaak der Italiaansche vrijheid met eene onuitwischbare smet bezoedelt en de Italiaansche gouvernementen, inzonderheid het Oostenrijksche, tot verdubbelde strengheid verpligt.

De hertog had den ouderdom van 31 jaren bereikt. Hij was gehuwd met een zuster van den graaf *van Chambord* en alzoo met eene dochter van den hertog *van Berry*, en het wordt teregt als een merkwaardige zamenloop van omstandigheden aangemerkt, dat die vorstin thans haren gemaal, even als vroeger haren vader, door sluipmoord heeft verloren.

De hertog laat verscheidene kinderen na, en zal in de regering worden opgevolgd door zijnen zoon, den hertog *van Piacenza*, die den 9den Julij 1848 is geboren.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen enz. in 't Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 29 Maart, kapit *Puister* Vr. Maria en den 30sten *Gust* Vr. Margaretha, beide v. Hamburg. — Te Texel den 29 Maart, *Olthof* Jantina, *de Boer* Vriendschap en *Giezen* Jufvr. Hillegonda, alle 3 v. Newcastle; den 30sten *de Jong* Onderneming en den 31sten *Koning* Zeldenrust, beide v. Sunderl.; *de Haan* Siewerdina, v. Newcastle. — In het Vlie den 20 Maart, *Helmers* Hendrika Roelina, v. Newcastle. — Te Helvoet den 28 Maart, *Duintjer* Elsina, v. Libau; den 29sten *de Jongh* Dina Immechina en *Boer* Vriendschap, beide v. Cardiff; *van Rijn* Jonge Jacobus en den 31sten *Brouwer* Noordstar, beide v. St. Ubes; *van Deest* Jacobus, v. Grangemouth. — Te Brielle den 30 Maart, *Kwint* Hendrika Gesina, v. Bordeaux. — Te Vlissingen den 28 Maart, *Hofkamp* Hortense en den 29sten *Kars* Roelfina, beide v. Liverpool. — Te Odessa den 15 Maart, *de Groot* Margrietha, v. Genua; den 17den *Klunder* Johannes Linthorst, v. Harlingen; *Ritzes* Geertruida Anna, v. Livorno. — Te Konstantinopel den 13 Maart, *Mulder* Vriendschap, v. Galatz n. Falmouth, *Scholtens* Sjoumenta, v. Livorno. — Te Syra den 17 Maart, *Garrelts* Henrica Christiana, v. Amst. — Te Seville den 6 Maart, *Astuling* Doethea Christina, v. Newcastle; *Zeven* Elsina Jantina, v. Lissabon, de laatste is den 14den naar Londen vertrokken; den 17den *van Sluis* Gesiena, v. Londen. — Te Livorno den 28 Maart, *Schaap* Maria Johanna, v. Amst. — Te Nantes den 28 Maart, *Bos* Eendragt en den 29sten *Schut* Coert Cornelis, beide v. Amst.; *Vos* Betje Pronk, v. Hamburg. — Te Londen den 29 Maart, *Stuit* Beerta Hendrika, van Palermo. — Te Deal den 28 Maart, *Kamminga* Drie Gebr. Sikkens, v. Livorno n. Londen. — Te Falmouth den 27 Maart, *Rijken* Jantina Annechiena, v. Galatz. — Te Newport den 26 Maart, *Borst* Jacobus, v. Delfzijl n. St. Thomas; den 27sten *Sprik* Grietina Hillegina, v. Plymouth. — Te Cardiff den 26 Maart, *Gust* IJzerstaven, v. Amst. — Te Swansea den 25 Maart, *Bontekoe* Jacobina, van Hamburg. — Te Liverpool den 26 Maart, *de Haan* Mercurius, v. Dordrecht; den 28sten *Sap* Gesina Reina, v. Gend. — Te Belfast den 28 Maart, *Vos* Cornelia, v. Dordrecht; *Karsies* Hillechiena Wilkens, v. Galatz. — Te Gloucester den 26 Maart, *Drewes* Hendrika en den 27sten *Hazewinkel* Juffer Grietje, beide v. Groningen. — Te Greenock den 27 Maart, *Stuit* Tjakk. Wiegerdina, v. Belfast. — Te Charlestown den 24 Maart, *Munneke* Baudina, v. Plymouth. — Te Hartlepool den 25 Maart, *Schaap* Bernhard en Elisa, v. Middlesbro. — Te Hull den 26 Maart, *Scherpbier* Elsje, v. Antw. — Te North Shields den 29 Maart, *Karsijns* de Landman, v. Rott.; *Weidema* Verwachting, v. Harlingen; *Kuipers* Vijf Gezusters, van Leith. — Te Harwich den 29 Maart, *Joosten* Vr. Hillechiena, v. Londen. — Te Hamburg den 28 Maart, *Mulder* Goede Verw., v. Termunterzijl; den 30sten *Visser* Henriette, v. Groningen. — Te Bremerhaven den 29 Maart, *Drent* Morgenster, v. Malaga. — Te Altona den 28 Maart, *Ellens* Lammegina Margonda, v. Sunderl. — Te Warnemunde den 28 Maart, *de Jonge* Elisabeth, v. Bremen. — Te Christiansand den 15/22 Maart, *Brouwer* Elisa, *de Groot* Arendina en *Coch* Hillechiena, alle 3 v. Harlingen. — Te Frederikstad den 15 Maart, *de Groot* Geertruida, v. Harlingen. — Te Travemunde den 28 Maart, *Lieffijn* Goede Verwachting, v. Hamburg. — Te Swinemunde den 15 Maart, *Potjewijd* Vrede, v. Newcastle. — Te Dantzig den 24 Maart, *Klein* Tw. Daniel en Wilco en *Albers* Gesina Jantina, beide v. Amst.; *Bekkering* Gesina, v. Rotterdam; *Pluktje* Hermanna Hendrika en *Harding* Alida, beide v. Schiedam; den 26sten *Hubert* Juffer Annette, v. Cuxhaven; *Bontekoe* Geertruida, v. Harlingen; den 27sten *Douwes* Eendragt en *Bekkering* Ulrike, beide v. Schiedam; den 28sten *Schuur* Aaltje Pronk, van Tonningen; *Nanninga* Vriendschap, v. Amst. — Te Pillau den 26 Maart, *Puister* Rieka, v. Dordrecht; den 27sten *Bekkering* Gesina, v. Rotterdam; *Dekker qq.* Annegina, v. Brugge; den 29sten *Landeweer* Zeevaart, v. Schiedam. — Te Memel den 23 Maart, *Vaalman* Catharina, v. Schiedam; den 24sten *Wegener* Gebroeders, v. Amst.; *Engelsman* Vlijt en *Spithorst* Lubbegina, beide v. Harlingen; den 25sten *Wessels* Elisabeth Machtelina en *Staal* Tjadda, beide v. Schiedam; *Oldenbürger* Catharina en *Douwes* Geerdina, beide v. Amst.; *Blijstra* Concordia en *de Grooth* Lucas Wildervank, beide v. Harlingen; *Deddes* Alberdina, v. Vlaardingen; *Mulder* Vr. Jantina, v. Medemblik; den 28sten *Harding* Alida, v. Rotterdam. — Te Holtenau den 26 Maart, *Wijbus* Vriendschap, v. Colding n. Amst. — Te Tonningen den 28 Maart, *Visser* Anna Sophia, van Newcastle.

Binnengekomen te Texel den 2 April, kapit. *de Jong* Johanna Maria, v. Liverpool. — In het Vlie den 31 Maart, *Rasker* Hermina Gesina, v. Newcastle. — Te Londen den 31 Maart, *Kamminga* Drie Gebr. Sikkens, v. Livorno. — Te Newry den 28 Maart, *Engelsman* Christina, v. Rotterdam. — Te Sunderland den 29 Maart, *Hazewinkel* Bernardus, v. Delfshaven. — Te Port-Mahon den 9 Maart, *Huisman* Anna Sietsia, v. Londen. — Te Konstantinopel den 16 Maart, *Hazewinkel* Hendrika Jantina, v. Galatz n. Falmouth. — Te North Shields den 30 Maart, *Visser* Maria, v. Harlingen; *Reijer* Jansje Hillegonda, v. Hull; *Hoekstra* Eendragt, v. Ipswich. — Te Hull den 29 Maart, *Heikens* Juffer Grietje, v. Antwerpen. — Te Harwich den 30 Maart, *Veendorp* Annegina, v. Greifswald; *Folders* Weldaad, v. Londen.

Vertrokken van Amsterdam den 31 Maart, kapit. *Schuring* Hillechiena, n. Dantzig. — Van Texel den 29 Maart, *Lodewijks* Alberdina, n. Newcastle; *Lukens* Jantina en den 30sten *Potjer* Catharina Jantina, beide op avontuur. — Uit het Vlie den 26 Maart, *Slinger* Gesina en den 29sten *Bleeker* Zwaantje Cornelia, beide n. Dantzig; *Mellema* Hermanus Hesselaar en *Brouwer* Antina, beide n. Riga; *Wijkmeijer* Anna, n. Koppenhage; *de Jong* Goede Verw., *de Jong* Hendrika en *de Jong* Margaretha Hendrika, alle 3 n. Osterrisoer; *Korter* Riga en den 30sten *Konter* de Jonge Brechtus, beide op avontuur; *Huges* Johan Gerard en *Onnes* Twee Gebroeders, beide n. Newcastle; *Broekema* Ida Hillechiena, n. Goole; *Boswijk* Jantina, n. Riga; *Visser* Trijntje, n. Koningsb.; *Timmer* Kooph. en Zeevaart, n. Dantzig; *Schuring* Antje, n. Oudsoen; *Sprik* Twee Gebroeders, n. Noorwegen; *Jonker* Sieberlina, n. Hamburg. — Van Brielle den 30 Maart, *Spanjer* Cath. Sophia, n. Hull; *Biel* Juliana, n. Arendsburg; *Willinga* Catharina, n. Memel; *Huizing* Geertruida, n. Elseneur; *Voordewind* Hillegonda, *Pot* de Spruit, *Mulder* Agatha en *Puister* Fennechina, alle 4 op avontuur. — Van Maassluis den 29 Maart, *Coerkamp* Zeelust, n. Harburg. — Van Galatz den 16 Maart, *van Driesten* Jantje Berg, n. Falmouth. — Van Seville den 11 Maart, *de Groot* Margaretha Gesina en den 15den *Mulder* Grietje de Groot, beide n. Londen. — Van Grangemouth den 27 Maart, *Engelsman* Dina Marchiena en den 28sten *Kuiper* Hendrika Hillechiena, beide n. Dantzig. — Van Grimsbij den 27 Maart, *Klok* Gesina Derkina, n. Newcastle; *Visser* Vr. Janneke, n. Harlingen. — Van Londonderry den 27 Maart, *Speelman* Geertr. Speelm., n. Liverpool. — Van Ipswich den 27 Maart, *Breeland* Gesina Hendrika, n. Newcastle; *Scholtens* Henderika, n. Harwich. — Van Lowestoft den 27 Maart, *Meijer* Nicola Uil, n. Newcastle. — Van Hamburg den 27 Maart, *Bontekoe* Jonge Lucas, n. La Roche; *de Groot* Sieka, n. Stochton; *Duit* Fennegina, n. Koningsbergen. — Bremerhaven den 28 Maart, *Heins* Frouwina Catharina, n. Kiel; *Boetje* Jonge Bouke, n. Koppenhage; *Valomstra* Vr. Alla, n. Holtenau. — Van Cuxhaven den 30 Maart, *Prins* Heike Prins, n. de Eider. — Van Bergen den 17 Maart, *Dik* Hermanus, n. Rott. — Van Kiel den 27 Maart, *Brouwer* de Hoop, n. Dantzig. — Van Travemunde den 28 Maart, *Scholtens* Regina Hillechiena, n. Rugenwalde. — Van Memel den 27 Maart, *Legger jr.* Termonde, naar Rotterdam. — Het Eider kanaal gepasseerd den 25 Maart, *Bos* Elizabeth, n. Stettin; den 26sten *van der Star* Maria, n. Windau; den 27sten *Lever* Elsina Engelina, n. Rostock; *Hoetjer* Geertruida Lammechiena, n. de Oostsee; den 28sten *Scholtens* Alida Ikina en *Douwes* Argo, beide n. Dantzig; *Leuning* Batruida, n. Wordingb.; den 29sten *de Jonge* Willemina Klasina, n. Anclam; *Esbra* Elisabeth, n. Rostock.

Vertrokken uit het Vlie den 31 Maart, kapit. *van Reen* Vriendschap, n. Dantzig; *Eisinga* Catharina Charlotta, n. Randers; *Ebes* Grietje en *Visser* Ymkje Visser, beide n. Noorwegen. — Van Helvoet den 1 April, *Hensema* Ida Berendina, n. Boness; *Borgman* Cornelius Dasse Viëtor, n. Reval; *Tap* Maria Beertha, n. Pernau; *Menkema* Catharina Sijpkens en *Verstok* Regina Elisabeth, beide n. Port Kunda; *Fiik* Geerdina Beertha, n. Dantzig; *van der Werff* Jandina, *Gruppelaar* Hillechiena, *van der Veen* Johanna Gesina en *Oldenburg* Alida, alle 4 op avontuur. — Van Brielle den 1 April, *Diepenbroek* Helena Thecla en *van Duinen* Alkanna Elisabeth, beide n. Pernau; *Nuisker* Prudentia, n. Port Kunda; *Scholtens* Grietje, *Boon* Arentina Roelfina en *Schut* Gesina, alle 3 op avontuur. — Van Maassluis den 1 April, *Schenk* Ida en Cornelia, n. Windau. — Van Hull den 30 Maart, *de Haan* Prov. Overijssel, n. Overijssel.

Zeilklaar te Adelaide den 5 Januarij, kapit. *Borchers* Lewe van Neyenstein, n. Batavia. — Te Odessa den 10 Maart, *Boekhout* St. Willebrordus, n. Antwerpen; den 12den *Bekkering* Attalante, n. Amsterdam. — Te Londen den 27 Maart, *Stuitje* Catharina Luitgarda en den 29sten *de Vries* Roelina Eissina, beide n. Dantzig; *Folders* Weldaad, n. Hamburg; *Bieze* Harmina, n. Koningsbergen; den 30sten *Nepperus* Mercurius, n. Port Philip. — Te Liverpool den 28 Maart, *Kiers Kok* de Hoop, n. Triest.

Zeilklaar te Londen den 30 Maart, kapit. *Zwieting* Petrus Horreus, n. Amsterdam; *de Vries* Hoop op Welvaart en *Kramer* Agatha beide naar Elseneur; den 31sten *Klein* Concordia, n. Dantzig.

In lading te Londen den 27 Maart, kapit. *Krol* Antje en Jansje, n. Napels. — Te Liverpool den 28 Maart, *de Jonge* de Weldaad, *Sap* Arendina en den 29sten *Sap* Gesina Reina, alle 3 n. Memel.

DELFZIJL, 2 April. Binnengekomen den 29 Maart, kapit. *Po* de Hoop, v. Osterrisoer; *Dost* de Vrouw Magrietha, v. Neuhaus *van der Molen* Jantiena, v. Emden; den 30sten *Behrends* Geziena, v. Leer; den 30sten *van Wattum* Hinderika, v. Brevich; den 31sten *Smedes* Pietronella Albertina, v. Halte; *Bossinga* Wia Gesiena, v. Laurwich; *Warnders* de Vr. Fenna, v. Halte; *Middel* Bouwina, v. Brevich; *Schuitema* de Eendragt, v. Oudsoen; *van der Horst* de 4 Gebroeders, v. Emden n. Amsterdam.

Vertrokken den 29 Maart, kapit. *Polée* Reina Arendina, n. Newcastle; *Heins* 5 Gebroeders en *Bleeker* Henderika Jacomina, beide n. Norden; *Meijer* Einigkeit, den 30sten *Sterenborg* de Vriendschap, *Lodewijks* Johanna, *Pomper* Margaretha, *Pot* de Vr. Geziena, *Pot* Renske en *Schreuder* Sylina Titia, alle 7 n. Noorwegen; *Siemers* Jantje en *Barghoorn* de Vr. Trientje, beide n. Emden; *Dommering* de Fivel, n. Engeland; den 1 April *Nanning* Klazina en *Dijkstra* de 3 Gezusters, beide n. Noorwegen; *Pot* Joannes, *Pronk* Geertruida, *van der Molen* Jantiena en *de Boer* Rosina, alle 4 n. Leer.

TERMUNTERZIJL, 1 April. Binnengekomen den 29 Maart, kapit. *Munniks* Anje, v. Noorwegen; *Burman* Geziena, den 30sten *Stik* de Jonge Willem en *Burman* de Vr. Gezina, alle 3 v. Leer.

Vertrokken den 27 Maart, kapit. *Douwes* Venus, n. Norden; *Pasman* de Vr. Elisabeth, n. Leer; den 28sten *Mooi* Winschoterzijl, n. Noorwegen; *Bakker* Jantje, n. Leer; den 29sten *Legger* Geerdina en *Riepma* Agatha, beide n. Noorwegen; den 30sten *Brumund* Sophia en den 1 April *Beerthuis* Thedina, beide n. Leer.

HARLINGEN, 1 April. Binnengekomen den 26 Maart, kapit. *Aas* Paul Frederik, v. Fredrikstadt; den 27sten *Cappen* Neptunus, v. Newcastle; *Munneke* Margaretha Hendrika, den 28sten *de Grooth* Catharina Elisabeth en *Kok* Newa, alle 3 v. Osterrisoer; den 29sten *van der Veer* Twee Gebroeders, v. Amsterdam; *de Boer* Alida Elisabeth, v. Hull; *van der Veen* Vr. Anskje, v. Leith; *Schuur* Jonkvr. Elisabeth den 31sten *Haaijer* Goede Hoop, beide van Osterrisoer.

Vertrokken den 30 Maart, kapit. *Duintjer* Friso, n. Schotland; *Eisinga* Catharina Charlotta, n. Denemarken; *van der Zee* Jonge Albert, *Visser* Ymkje Visser, *Ebes* Grietje en *Zwart* Gijsbert Jan, alle 3 n. Noorwegen; den 1 April *Cappen* Neptunus, n. Schotland; *Aas* Paul Frederik en *Adema* Antje Antje, beide n. Noorwegen.

OOSTMAHORN, 2 April. Vertrokken den 30 Maart, kapit. *Bakker* Vriendschap, v. Groningen op avontuur; *Erenius* Dorothea, n. Leer, den 31sten *Katt* de Stad Emden, n. Emden en den 1 April *Kwint* Johanna, n. Hamburg, alle 3 v. Amsterdam; *Visser* Hillegonda Maria en *Haverschmidt* Nicolaus Theodorus, beide v. Dokkum n. Noorwegen; *Bantingh* Gezina en *Bantingh* Margina, beide van Kampen naar Sleeswijk.

SCHEEPSVRACHTEN.

STETTIN, 27 Maart. Voor tarwe naar Schotland 5 sh. 12½ d., Grangemouth 4 sh. 9 d., de Kolenhavens 4 sh. 6 d., voor eikenhout naar Hull 26 sh., balken naar Londen 28 sh.

DANTZIG, 27 Maart. Bevrachtingen gingen vlug van de hand, naar Amsterdam *f* 30,50 per last rogge, *f* 36 per last olie, Gent *f* 30 per last hout, Antwerpen *f* 32 per last tarwe, Londen 6 sh. per qr., Leith 25 sh. 6 d. per load balken.

PILLAU, 26 Maart. Deze week zijn 36 schepen gearriveerd; de vrachten zijn echter staande gebleven, naar Amsterdam *f* 32,50 voor rogge, *f* 35 voor tarwe, de Maas *f* 33,50 voor rogge, *f* 36 voor tarwe, Londen 6 sh. 6 d. per qr. tarwe, 60 sh. per ton hennep.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 31 *Maart.*

TARWE.	Veen 64 ℔ *f* 7,25	» 40 ℔ *f* 4,00
Oude 70 ℔ *f*	» 66 » » 7,65	Zw. Voer 36 » » 3,30
N. Oml. 68 » » 10,80	GERST.	» 38 » » 3,50
» 70 » » 11,50	N. Winter 54 ℔ *f* 5,75	» 40 » » 3,75
» 72 » » 12,20	» 56 » » 6,15	» 42 » » 3,95
» Old. 68 » » 10,60	» 58 » » 6,55	BOONEN
» » 70 » » 11,20	Zomer 54 » » 4,80	Paardeb. *f* 7 *f* 7,50
» » 72 » » 11,80	» 56 » » 5,20	ZADEN, ENZ.
» » » »	Knobbe 60 » » 6,20	Old. Koolz. *f*
ROGGE.	» 62 » » 6,60	Oml. dito *f*
O. Inl. 64 ℔ *f* 9,55	HAVER.	Oostfr. dito *f*
» » 66 » » 9,95	Dikke 36 ℔ *f* 3,55	Zomerzaad *f*
N. » 68 » » 10,35	» 38 » » 3,75	G. Mosterdz. v. *f*
» » 70 » » 10,75	» 40 » » 3,95	Lijnzaad *f* a *f*
» » » »	» 42 » » 4,15	Dederzaad *f*
BOEKWEIT.	» 44 » » 4,30	Gr. Gortpm. *f* 9,75 *f* 10,25
Gr. Zd. 64 ℔ *f* 7,60	» 46 » » 4,50	Par. 100 N. ℔ *f* 14 tot *f* 15
» » 66 » » 8,00	» 48 » » 4,70	
» » 68 » » 8,40	» 50 » » 4,80	Raapolie p.v. *f* 38
» » 64 » » 7,45	O. Bl. Voer 36 » » 3,55	Prijs der Boter
Zw. Zand 66 » » 7,85	Bl. Voer 38 » » 3,80	Hooiboter ¼ ton *f* 18½
		Nieuwmelksche *f* 19

De aanvoer van Granen was heden zeer gering. En daar er voor de meeste artikels meerder kooplust bestond, werden dezelve algemeen hooger verkocht. — Tarwe 50 ct. hooger verkocht. — Rogge 40 ct. en Boekweit 10 ct. hooger aan consumtie verkocht. — Gerst 20 ct. en Haver 15 ct. hooger afgaande. — Boonen slap. — Koolzaad stil. — Gort in een doen.

LEEUWARDEN, 31 *Maart.* De prijs der Boter was heden *f* 45,00.

AMSTERDAM, 31 *Maart.* Heden verkocht van Tarwe: 131 ℔ witb. Pools. *f* 517; 128, 129 ℔ dito *f* 495, *f* 500; 130 ℔ dito *f* 495; 126 ℔ n. dito *f* 440; 131 ℔ Wismar *f* 480; 130 ℔ Lubecker *f* 475; 129, 130 ℔ n. Bovenl. *f* 418, *f* 422; 132 ℔ dito *f* 445; 131 ℔ Gircha *f* 430. — Rogge: 120, 122 ℔ n. Munst. *f* 327, *f* 335; 118, 119, 121, 122, 123, 124 ℔ n. Pruis. *f* 328, *f* 332, *f* 340, *f* 344, *f* 348, *f* 350; 125 ℔ n. Norder *f* 350; 123, 124 ℔ n. Holst. *f* 339, *f* 343; 120 ℔ n. Odessa *f* 320; 118, 119 ℔ o. gedr. *f* 326, *f* 330 bij groote partij. — Gerst *f* 13 hooger, met goeden handel; 112 ℔ Deensche *f* 240; 107 ℔ fijne dito *f* 210 a *f* 215; 102 ℔ Fries. Zomer *f* 186; 101 ℔ dito *f* 190. — Boekweit goed prijsh.; inl. soorten beter van de hand gaande; 123 ℔ Nijkerker *f* 273; 123 ℔ Amersf. *f* 275, in N.-Holland te leveren; 119 ℔ Gron. *f* 240.

Koolzaad dadelijk en op het voorjaar 1½ p. vl., najaar ½ p. vl. hooger; op 9 vat dadelijk en in April 69 p. vl.; Sept. en Oct. 67 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 111 ℔ Memel *f* 350; 106, 107 ℔ Riga *f* 315. — Raapolie dadelijk en op levering merkelijk hooger betaald: op 6/w. *f* 40,75; Vlieg. *f* 39,50; Mei *f* 39,50 a *f* 39,75; Sept. *f* 39,25 a *f* 38,75; Oct. en Nov. *f* 39,25 a *f* 39; Dec. *f* 39,50 a *f* 39. — Lijnolie vast: op 6/w. *f* 38,50; Vlieg. *f* 37,50 a *f* 37,25; April *f* 37,25 a *f* 36,75; Mei *f* 37,75 a *f* 37,25; Junij en Julij *f* 38; Sept., Oct., Nov en Dec. *f* 38,25 a *f* 37,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 39,75; Vlieg. *f* 38,50.

LONDEN, 31 *Maart.* De aanvoer van vreemde Tarwe en Meel is deze week overvloedig geweest en evenwel bestond heden veel kooplust, ten gevolge waarvan 6 a 8 sh. avans op de prijzen van l.l. Maandag voor buitenl. Tarwe werd bewilligd; voor enkele roode soorten werd zelfs iets meer besteed. Zeilende ladingen werden hoog gehouden dan dat daarin veel konde omgaan. Gerst 1 a 2 sh. hooger. Erwten onveranderd. Boonen 1 sh. duurder. Haver 1 a 2 sh. en Meel in vaten 2 a 3 sh. hooger.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 31 *Maart.* Van schapen en varkens was heden een gewone aanvoer, doch ten gevolge van het gure en koude weder waren er weinig landlieden ter markt, zoodat er niet veel is omgezet.

LEEUWARDEN, 31 *Maart.* De veemarkt vertoonde zich heden in eene gunstige stemming; er was veel vee aangevoerd, en de prijzen zijn hoog gebleven, zoowel der vette-, kalf- als melkbeesten. Van schapen, varkens en vette kalveren was weinig aangevoerd; alles is tot hooge prijzen verkocht.

LONDEN, 31 *Maart.* De voorraad van runderen ter markt van heden was matig. De handel was niettegenstaande flaauw, en de prijzen ondergingen 2 d. verlaging. De handel in kalveren was daarentegen beter, en al de aanwezige ter markt werden gereedelijk verkocht tot de prijzen van l.l. Maandag. Het aantal schapen ter markt bedroeg 1600 stuks, en daar er weinig vraag is, ging dit artikel traag af tegen 2 d. verlaging. Varkens blijven onveranderd.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 1 *April.*

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 51 13/16, 52 1/16, 52¼; Dito Dito 3 pCt. 62⅝, 62¾, 62⅞; Dito Dito 4 pCt. 79⅞, 80¼, 80; O. I. Leening 4 pCt. 79¾; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 81, 81⅛, 81⅛. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 41⅛. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 16 9/16, 16¾, 16⅝; Dito 3 pCt. 34, 34½; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 32¼, 32¾, 32⅝; Coup. Bewijzen 3 7/16, 3 9/16; Amort. Schuld 3 3/16. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 30⅛, 30 3/16, 30 3/16.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 93½, 94½, 94; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 94; Cert. bij Dito 1831 en 1833 4½ pCt. 75½; Dito bij *Hope* 4 pCt. 67½; Certific. van Inschr. in Assign. 53¾. — POLEN, Certific. 4 pCt. 56½; Dito Aand. met Loten fl. 500 *f* 124. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 53⅞, 54⅞; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 28, 28¼; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 28, 28¼; Dito Nieuwe 5 pCt. en Dito La. B. 5 pCt. 71⅝, 72¼, 72¼; Amerik. Bank-Act. 3⅛, 3 3/16; Denem. 5 pCt. 89, 89½; Braz. 5 pCt. 88⅝; Dito 1843 5 pCt. 88, 88⅝; Mexik. 22⅝, 22⅝, 22 9/16; Dito Onb. 22⅛, 22 1/16, 22 3/16; Peru 4½ pCt. 50¼, 50½; Gren. 2½ pCt. 14½; Dito Uitg. 5¼, 5½; Venez. 3¾ pCt. 22⅞, 23; Philad. L. N. 74; Thes. Amst. 98.

De hernieuwde rijzing, welke de Oostenr. fondsen gisteren te Weenen hebben ondervonden, alsmede de beter afkomende koersen van Londen van heden, hebben alhier zeer gunstig op onze fondsenmarkt gewerkt. — Van Holl. fondsen hebben zich Integralen ruim 1 pCt., en 4 pCts. 1½ pCt. sedert gisteren in prijs verbeterd, bij geanimeerde affaire in de eerstgenoemden. — Van Russische waren 5 pCts. 3½, 5 pCts Metall. bijna 2 pCt. hooger dan gisteren. Alle overige soorten volgden min of meer dezelfde beweging. — In genoemde soorten, alsook in Spaansche, Portug. en Mexik. was de handel zeer levendig. — Het geld was heden zeer ruim.

Brazil. 1824 van 200 £ 88¾; Gren. Onb. St. 2½ pCt. 14¼, ½.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 2½, ¾; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 52¼; Spaansche 1 pCt. 16⅝; Binnenl. 3 pCt. 32⅝; Metall. 5 pCt. 54 11/16 a ¾; Dito 2½ pCt. 28¼.

AMSTERDAM, 2 *April.* EFFEKTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur.

Integralen 52¾, ⅝, 9/16, ½, ⅝. 4 pCts. 80½. Spaansche 1 pCts. 16⅞. Binnenl. 3 pCts. 32¾. Bewijzen Coup. 3 9/16. Amortis. 3⅝. Portug. 3 pCts. 30¾. Russ. 4½ pCt 76½. Metalliek 5 pCt. 55¾, 56⅛, 55⅞. Dito 2½ pCt. 29. Mexik. 22⅝, 11/16, ¾.

In 5 pCts. Metalliek was heden, tot verhoogde prijzen, de handel zeer levendig. Tot de overige genoteerde koersen was de stemming insgelijks williger, doch de omzet van minder beteekenis.

ADVERTENTIEN.

*** De KOMMISSIE voor de ***PAARDENFOKKERIJ*** in de Provincie *Groningen* maakt bekend, dat bij de KEURING van heden zijn **afgekeurd** de volgende driejarige Hengsten:

Een **bruine** met kol van H. H. B. CLEVERINGA, te *Uitwierde* (Gem. *Delfzijl*);
een **appelvos** van B. W. HUISMAN, te *Nieuwe Kompagnie* (Gem. *Hoogezand*);
een **zwarte** van H. M. KEMPER, te *Veendam;*
een **zwarte** van A. VAN HEMMEN, te *Horensche dijk* (Gem. *Haren*).

Terwijl de volgende **Premiën** zijn **toegewezen** voor de driejarige Hengsten:

f 200 voor eenen **zwarten** van A. J. KROL, te *Uithuizen*, en
f 100 voor eenen **bruinen** van B. P. TEN HAVE, te *Nieuw Beerta.*

GRONINGEN, 31 Maart 1854.

Uit naam der Kommissie voor de Paardenfokkerij:
H. C. VAN HALL,
Sekretaris.

PICTURA.

GEWONE VERGADERING van het KUNSTLIEVEND GENOOTSCHAP *ter aanmoediging en bevordering van Teeken- en Schilderkunst*, onder den naam ***PICTURA***, op DINGSDAG den 4den April, des avonds te 7 uur, in het Lokaal der Tentoonstelling. VOORLEZING. — KUNSTBESCHOUWING.

Namens het Bestuur:
H. TIDDENS, *Secretaris.*

VERGADERING van de **MAATSCHAPPIJ** van **LANDBOUW**, Afdeeling ***Hoogezand*** en ***Sappemeer***, op DONDERDAG den 6den April, 's namiddags te 4 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Sappemeer.*

Spr. T. BORGESIUS, Burg. te *Oude Pekela.*
W. H. WILDERVANCK, *Pres.*

N.B. Ook zij, die geene LEDEN zijn, worden verzocht deze Vergadering bij te wonen.

*** GEWONE BESLOTENE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ **Tot Nut van 't Algemeen**, op WOENSDAG den 12den April 1854, des avonds te 7 uur. — Verslag der Commissiën over de Spaarbank, de School voor Gymnastie, enz. Keuze van Nieuwe Leden in het Bestuur en in de Commissie van Vertegenwoordiging ter Algemeene Vergadering, enz.

Namens het Bestuur:
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris.*

HOOGDUITSCHE

OPERA EN VAUDEVILLES.

Op Woensdag den 5den April 1854.

Voorlaatste Voorstelling.

TANCHON DE LIERSPEELSTER,

Karakterbeeld met Zang en Dans, in 3 Afdeelingen en 5 Bedrijven, naar het Fransch van W. FRIEDRICH; Muzijk van SCHAEFER.

FR. KRATZ.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

EMANUEL H. EIJERENDAL
met
GRIETJE J. DOUWES.

BUITENZORG (*Java*), 19 Januarij 1854.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* W. P. DE SITTER—RENGERS.

GRONINGEN, 28 Maart 1854.

*** Heden beviel vrij voorspoedig van een MEISJE WILLEMINA TITIA BROUWER, hartelijk geliefde Echtgenoot van

Mr. **J. POTTER VAN LOON.**

APPINGEDAM, 30 Maart 1854.
Eenige kennisgeving.

Heden ontving ik het treurig berigt, dat mijn geliefde Echtgenoot WICHER WICHERS PATTJE, in den ouderdom van ruim 52 jaren, na eene echtvereeniging van 25 jaren, zeer subiet, op zijne reis naar .....rgen, aan boord van zijn Schip overleden en te ....ter aarde besteld is. — Hoe smartelijk mij dit in mijne vergevorderde jaren moet treffen, zal een ieder, die mij en mijne omstandigheden kent, ligt gevoelen, ...wensch in des Heeren bestelling te berusten.

....nand, 23 Maart 1854.

ANNIGJE C. BOS,

Wedw. W. W. Pattje.

Eenige kennisgeving.

₊ Na eene kortstondige, hevige ziekte mogt zalig in den Heere ontslapen, in den ouderdom van 16½ jaar, onze ....liefde Zoon, AREND.

De Heere ondersteune ons en schenke ons troost, om ....ijdere overgebleven Kinderen in Zijnen wil te berusten.

....-Buitendijks, 28 Maart 1854.

ALDERT D. OSTA.

WILHELMINA S. GROENEWOLT.

₊ Heden overleed, zacht en kalm, mijne dierbare ....toeder, HINDERKEN ROELFS, in den gezegenden ouderdom van ruim 83 jaren en 2 maanden, waarvan ik .... jaren door den echt met haar verbonden was; ....bedroefd door mij, mijne Kinderen, aangehuwde Kinderen, Kleinkinderen, en Achterkleinkinderen.

....., 30 Maart 1854

A. ONNES.

₊ Na een langzaam doch geduldig lijden, overleed heden zeer zacht en kalm, in den ouderdom van ruim ....enzestig jaren, onze waarde Moeder DINA B. MEIJER, ...we J. Schutter, nalatende acht Kinderen en ....uwden.

Ga....olde, 2 April 1854.

J. G. SCHUTTER.

Uit aller naam.

TAFEREELEN UIT DE

....ENS- EN LIJDENSGESCHIEDENIS

VAN DEN

....EERE JEZUS CHRISTUS,

....**M. CLARISSE.** — 2 Deelen, 2de Druk. Tot .... **verminderden prijs** van **ƒ 2—00** wordt dit werk *gedurende dit jaar* uitgegeven bij **W. VAN ....BREN**, te *Groningen*, en is alom te bekomen.

₊ Door **J. B. WOLTERS** en de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is uitgegeven:

DE TWEEDE, HERZIENE EN VERMEERDERDE DRUK

VAN DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

benevens de Grondwet (van 1848) en eenige andere Wetten, Besluiten en Reglementen, met opgave der Schrijvers, welke over deze gehandeld hebben, en met aanduiding van de tot ieder artikel betrekkelijke Nederlandsche en Fransche Wetsbepalingen, voorzien van een ALPHABETISCH REGISTER, *uitgegeven onder toezigt van*

Mr. A. OUDEMAN.

In dezen nieuwen druk is de *Litteratuur* aangevuld en ....onderscheidene *Wetten, Besluiten en Reglementen* van ....gemeen belang opgenomen, welke in den eersten druk niet voorkomen, zoodat deze 1020 bladzijden beslaat. De prijs is evenwel niet verhoogd, zijnde **ƒ 4—90** *in Zakformaat* en **ƒ 6—20** *voor Kantoorgebruik*, gebonden in netten ....band.

₊ Door **J. OOMKENS, J.Zoon**, is heden uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

OOMKENS' REGERINGS-ALMANAK

voor **1854**,

van en voor de provincie Groningen, in 8vo, cartonnen band, XXIIste Jaargang, 260 Bladz., **à ƒ 1—25.**

Inhoudende, buiten en behalve den gewonen Kalender, ...e Alphabetische Naamlijst der Jaar-, Paarden-, Beesten- en Veekmarkten, de opgaaf van de Brievenpost, Landmails, ...ortlijst, de Stoombooten, Barges, Trekschuiten, Veer- en ....genschepen, Diligences, Post- en Vrachtwagens, enz., ...z. — NAAMLIJST van het KONINKLIJK GESLACHT ....andere REGERENDE VORSTEN, van Groot-Officieren van de Kroon, Ministers van Staat, Kabinets-Raad, ...van Ministers, Staten-Generaal, Raad van State, ...taraden, Rekenkamer, Kabinet des Konings, Sollicitoren, Ministeriën, Hooge Raad der Nederlanden, Commissarissen des Konings in de Provinciën, Koninklijke Akademie te *Delft*, Synoden der onderscheidene Godsdienstige Gezindheden, Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt, Gouverneurs der Koloniën, Handel-Maatschappij, West-Indische Maatschappij, Entrepôt-Dok, Nederlandsche Bank, Grootboek der Nat. Schuld, Yachtclub, Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, Maatschappij van Nijverheid, enz. — Voorts NAAMLIJST van Z. Exc. den Heer COMMISSARIS, des KONINGS *in deze Provincie*, Gedeputeerde Staten, Griffier, Commiezen, enz., ...mmelander kas, Militair Kommandement, Provinciaal Gerechtshof, Arrondissements-Regtbanken met derzelver Procureur-Generaal, Advokaat-Generaal, Officieren, Griffiers, Zittingen, Advokaten, Procureurs, Deurwaarders. — Kantongeregten, derzelver Zitdagen, Notarissen, Regenten der Gevangenissen, Kamer van Koophandel, Consuls en Agenten van Buitenlandsche Mogendheden. — DIRECTE BELASTINGEN, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, Directeur, Controleurs, Ontvangers, Rijks-Advokaat, enz. GRONDBELASTING, Controleurs der Directe Belasting en van het Kadaster, Ambtenaren bij de Belasting op den TURF. — Bureau van VERIFICATIE voor de COMPTABILITEIT. — INDIRECTE BELASTINGEN, REGISTRATIE, Zegel-, Griffie-, Hypotheek-, Kadaster-, Successieregten en Domeinen, derzelver Directeur, Inspecteurs, Ontvangers, Bewaarders, enz. — Betaalmeesters, Jagt en Visscherij, Waarborg van Goud- en Zilverwerken, Directie der Maatschappij van Landeigenaren, POSTERIJEN. — HOOGER ONDERWIJS, Hoogeschool, ...opgaaf van het getal der Studenten op den 31sten December 1853, Curatoren, Professoren, Akademische Ambtenaren en het Bestuur van het Algemeen Ziekenhuis, Curatoren, Rectoren en Praeceptoren van de Gymnasiums en ....Latijnsche Scholen. — MIDDELBAAR en LAGER ONDERWIJS, Commissiën van Onderwijs, Commissiën ....Stads-Bewaarscholen, Schoolonderwijzers, Commissie van Landbouw, Commissiën van Geneeskundig Onderzoek, Doctoren in de Genees-, Heel- en Vroedkunde, Chirurgijns, Heel- en Vroedmeesters, Apothekers, Drogisten, Tandmeesters, Vroedvrouwen. — WATERSTAAT, Administratie van den Waterstaat en onderscheidene Commissiën derzelve, Zijlvestenijen, Schepperijen, Loodsewezen en Strandvonderijen. — BESTUUR der GEMEENTE GRONINGEN, Burgemeester en Wethouders, Raden, Secretarissen, Klerken, Vaste Commissiën, Politie, Stedelijke Ambtenaren, Stads-Kantoor, Kantoor der Stads Veenen, ...bedrijk, Stedelijke Belastingen, Stads-Fabrikaadje, Waag en Beurshuis, Collegie van Zetters, van Inkwartiering, van Onderstand, Commissarissen voor de Korenbeurs en ....verdere Stedelijke Inrigtingen ten dienste van den Handel, verdere Stedelijke Ambtenaren, Stads Muzikanten, Wijkmeesters, Brandwezen, Opper-Brandmeester, enz., Pooriers, Instituut v. h. Vroedkundig Onderwijs, Korenmeters. — BESTUUR DER GEMEENTEN. Naamlijst van Burgemeesters, Wethouders, Leden van den Raad, Secretarissen en Ontvangers van de onderscheidene Gemeenten, derzelver onderhoorige Dorpen, Gehuchten en Buurtschappen, Veldwachters. — Opgaaf van Geborenen, Gehuwden en Overledenen in de Gemeente *Groningen* van 1843—1852. — EEREDIENST, Hervormde Gemeente, Collegie van Toezigt op de Kerkelijke Administratie der Hervormden, Provinciale Kerkbesturen, Predikanten, verdeeld in Classes, Ringen en Klaften, Kerkvoogden, Notabelen, Kerkmeesters, Ouderlingen, Diakenen en Kollektanten. — KERKBESTUUR van de Christelijke Afgescheidene, Waalsche, Doopsgezinde, Luthersche, Roomsche, Israëlietische en Oud-Israëlietische Gemeenten in de *Stad* en *Provincie*, Officieren der D.D. Schutterij in de *Stad* en van de Rustende Schutterij met derzelver Schuttersraden in de *Provincie*. — GENOOTSCHAPPEN, MAATSCHAPPIJEN en INSTITUTEN, derzelver Oorsprong en Bedoeling, als *Pro Excolendo Jure Patrio*, Instituut voor Doofstommen, Akademie *Minerva*, Genootschap ter Bevordering der Natuurkundige Wetenschappen, Commissie van Spijsuitdeeling, Boekverkoopers Collegie, Genootschap ter Bevordering van Teeken- en Schilderkunst, onder den naam *Pictura*, van Moederlijke Weldadigheid, Zeemans-Collegie *de Groninger Eendragt*, Commissie tot opleiding van Matrozen, Groninger Brandwaarborg-Maatschappij, Genootschap van Nijverheid, Vrouwen-Vereeniging, Diaken-Gezelschap der Nederduitsche Hervormde Gemeente, Werkhuis, Armenwoningen, Patronaat, Broodbakkerij en Commissie tot Werkverschaffing, Groninger Zee-Assurantie-Maatschappij, R. K. Leesinrigting, Vereeniging Liefde tot God en onze evennaasten, Nederl. Onderw. Genootschap, Gesticht voor Pleegzusters, Instelling van Liefde, Begrafenis-Fonds, Spaarkas, Handboogschutterij *Soranus*, Vereeniging voor Dienstboden, Vereeniging van Handelaren, Onderl. Brandwaarborg-Maatschappij voor de Stad, Instelling *Wessel Gansevoort*, Fonds der Hoogleeraren tot aanmoediging van Studie, R. K. Diaken-Gezelschap, Stoomsleep-Maatschappij, Vereeniging van Goud- en Zilversmeden, Vereeniging tegen het Pauperisme, Maatschappij tot Verwaarborging van Schepen, Predikanten-Vereeniging, Onderlingen-Gezelschap, Maatschappij van Nijverheid en tot Nut van 't Algemeen met 34 Departementen, Zendeling en Bijbelgenootschap, Bijbelvereenigingen, Zondagscholen, Instituut voor Blinden, Fonds ter aanmoediging van de Gewapende Dienst, Maatschappij van Weldadigheid, Prot. Maatschappij van Welstand, Traktaat Genootschap en Genootschap ter Zedelijke Verbetering der Gevangenen, Maatschappij ter bevordering van het Godsdienstig Onderwijs der Slaven in *Suriname*, Vereeniging tot afschaffing van den Sterken Drank, Prot. Vereeniging *Christelijk Hulpbetoon*, Landbouw-Kolonie *Mettray*, het Metalen Kruis, enz., enz. — VOOGDEN en VOOGDESSEN VAN WEES- en KINDERHUIZEN, Burger- en Groene Weeshuis en Diakenie Gasthuis, Doopsgezind, Luthersch en Roomsch Wees- en Armenhuis. — VOOGDEN van GASTHUIZEN. — DIRECTEUREN van het Gesticht voor Onderwijzers. — Tarief van het Zegel. — Vervolg van het *tweede stuk* van het REGERINGSBOEK der *PROVINCIE GRONINGEN*, door Mr. H. O. FEITH, inhoudende: Naamlijst van voorname Provinciale Ambtenaren, van 1673—1681. *Men vindt hier dus eene Algemeene Naamlijst van alle* Ambtenaren *van het* Algemeen Provinciaal *en* Stedelijk Bestuur, *alsmede van alle Godsdienstige en nuttige Inrigtingen in deze* Provincie.

₊ **K. FUHRI**, te *'s Gravenhage*, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld, voor den zeer geringen prijs van slechts

25 CENTS

IEDER BOEKDEEL:

Eene uitgezochte en geheel NIEUWE VERZAMELING van TWINTIG WERKJES, uitsluitend ingerigt tot eene aangename en onderhoudende:

Lectuur op Reis

EN IN DE

HUISKAMER.

Als eene vlugtige lectuur in verloren oogenblikken, op reis, in huis, buiten, en bij velerlei gelegenheden aangenaam en nuttig, worden de Boekwerkjes, hieronder vermeld, door den Uitgever met vertrouwen aanbevolen. Men heeft vroeger wel eens beproefd aan de behoefte te voldoen, waarin deze uitgave tracht te voorzien; doch nimmer op zoo breede schaal en zoo zeer beantwoordende aan het eigenlijk doel.

Deze uitgave vereenigt alle eigenschappen in zich, welke de **SPOORWEGLITTERATUUR** in *Engeland* zooveel opgang heeft doen maken, als:

Onderhoudende Lectuur,
Gemakkelijk formaat,
Compresse maar duidelijke druk,
Uiterst goedkoope prijs,
Keuze uit twintig werkjes.

Ieder Boekwerkje heeft nagenoeg 130 bladzijden, duidelijk doch compres gedrukt. Deze serie bevat de vertaling van het nieuwste, door de beste Buitenlandsche Romanschrijvers en Letterkundigen geleverd. Twee oorspronkelijke Nederlandsche Verhalen luisteren de verzameling op. De titels dezer twintig onderscheidene BOEKWERKJES,

alom à 25 Cents te bekomen,

zijn als volgt:

De Raven. Eene Joodsche vertelling. Naar het Hoogduitsch van *Tauber.*	Voetreisje door de Alpen en Italië, door *Töpffer.* Uit het Fransch.
Een Kijkje in Nommer 5. Naar het Engelsch van *H. Trusta.*	Uit het Zuiden. — Korsika en Portugal. Naar het Hoogd. van *J. von Wickede.*
Russische Novellen van *Pouchkin* en *Lermontof.*	Eene Kunstenares der achttiende eeuw. Oorspronkelijk Verhaal.
Uit de Zamenleving. Oorspronkelijke Verhalen door *Gerard.*	Tooneelen uit het Oostenrijksche Soldatenleven. Naar het Hoogduitsch.
Tafereelen uit Zuid-Afrika. Naar het Hoogduitsch van *E. Kretzschmar.*	Een Huwelijk in de Groote Wereld. Naar het Fransch.
Drie Verhalen van *Léon de Gozlan.* Uit het Fransch.	Schetsen uit het Huisselijk Leven in Noord-Amerika. Naar het Eng. van *H. Trusta* en *Grace Greenwood.*
Verscheidenheden op het Gebied van Wetenschap en Verdichting. (Uit *Chamber's* Pocket Miscellany.)	Nieuw-Holland en Nieuw-Zeeland en Californië. Naar het Hoogduitsch van *W. Schulze.*
Een Kleermaker, die lezen noch schrijven kan. Naar het Hoogduitsch van *Tauber.*	Dora Asherton, door de Schrijfster van Alice Vernon.
Losse Bladen, door den Baron *Jules de Saint Genois.* Uit het Fransch.	Mina de Wangel en San Francesca a Ripa, door *Henri Beyle* (*Stendhal*).
Vergissingen aan alle kanten. Een Tafereel uit het Dal der Saale. Uit het Hoogd. van *L. Bechstein.*	Het Roode Lint, en drie andere Verhalen. Uit het Eng.

De **twintig Vignetten**, op de Omslagen dezer Boekjes gedrukt, bevatten de volgende voorstellingen:

Een Boekwinkel.	De Leesbibliotheek.	Op de Toilettafel.
Op het Bed.	Op het Schip.	In den Tuin.
In de Diligence.	Op den Spoortrein.	Stations-Koffijkamer.
In de Huiskamer.	In de Schuit.	Op de Wandeling.
In het Koffijhuis.	In den Schouwburg. (Pauze.)	Op de Wacht.
In het Logement.		In de Werkkamer.
Het Leesgezelschap.	Op eene Stoomboot.	In de Ziekenkamer.

Een en ander geeft duidelijk genoeg aan, waar deze Werkjes bruikbaar en aangenaam zullen zijn.

₊ Door **S. E. VAN NOOTEN** zijn uitgegeven de navolgende Werkjes, uitnemend geschikt tot

Paasch-Geschenken.

I. DE BESLISSENDE URE!

TOESPRAKEN AAN EENIGE JEUGDIGE VROUWELIJKE LIDMATEN, BIJ HET AFLEGGEN DER **GELOOFSBELIJDENIS en hare eerste toenadering tot het**

AVONDMAAL.

DOOR

Mevr. Wed. A. B. VAN MEERTEN.

Prijs 60 Cents; op best Papier, in Karton 90 Cents.

II. FEESTKLANKEN EN LIJDENSTOONEN.

DOOR

ELISE,

Schrijfster van „*Hermine.*"

Prijs 70 Cents, in fraai rood of blaauw linnen bandje ƒ 1.

III. TIMOTHEUS.

HANDBOEK VOOR JEUGDIGE CHRISTENEN;

UIT DE NAGELATEN GESCHRIFTEN VAN

Ds. A. BIBEN

UITGEGEVEN DOOR

Ds. A. P. VAN GRONINGEN,

Predikant te *Ridderkerk.*

Met eene keurige staalgravure. Prijs ƒ 1,80.

₊ Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

Voor Leesgezelschappen en Leesbibliotheken:

I. *A. G. BRUINSES*, **TAFEREELEN uit de Geschiedenis** van de STICHTING en VESTIGING der **Christelijke Kerk.** Prijs ƒ 3—75.

II. ———— **SCHETSEN uit het Christelijk Leven** in de *drie eerste eeuwen* der Kerk. Prijs ƒ 1,50.

Als Aanhangsel op de *Tafereelen uit de Geschiedenis van de Stichting en Vestiging der Christelijke Kerk.*

Beide Werken bevatten voor gemoedelijke Lezers eene gepaste Lectuur, daar zij niet enkel sommige fragmenten uit de onderwerpelijke Geschiedenis bevatten, maar ook die Geschiedenis als het ware op eene geleidelijke wijze behandelen. — Overigens zijn de over deze Werken gegevene recensiën in allen deele gunstig te noemen.

III. ———— **Uit het LEVEN; Schetsen** en Beelden. Prijs ƒ 1—50.

Ds. van Schaick wijdde in de *Boekzaal* aangaande deze Schetsen en Beelden een recenserend artikel, waarin hij, onder anderen, eene der Schetsen „een juweeltje" noemt.

IV. *H. DIJKEMA*, **Winterreis door RUSLAND**, gedaan in het jaar 1841. Met eene Kaart. Prijs ƒ 3—20.

Dat de Schrijver de verwachting, die men van zijn vroeger geschrift bad gekoesterd, niet heeft teleurgesteld, toont de talrijke inteekening, die ook dit Werk mogt te beurt vallen.

V. *J. VENEDEIJ*, **Eene Badkuur in het Zuiden van Frankrijk;** Geschiedkundige en Plaatselijke herinneringen. Naar het Hoogduitsch. Twee Deelen. Prijs ƒ 5,80.

Daar dit Werk op eene aangename boeijende wijze den leeslust gaande houdt, vermits de Schrijver bij zijne kernachtige konterfeiting der indrukken, welke hij ondervond op zijne reis door de heerlijke landstreek, die hij bezocht, eenen diep-menschkundigen blik op derzelver bewoneren slaat, en daardoor als het ware geheel in het volkskarakter dier uit zoo verschillende bestanddeelen zamengestelde natie ingrijpt, zoo mag dit Werk gerustelijk worden aangeprezen ten gebruike van hen, die in hunne lectuur iets degelijks wenschen te vinden.

VI. **Leven, Denken en Werken van JOHANN KASPAR LAVATER.** Naar het Hoogduitsch van *Dr. FERDINAND HERBST.* Prijs ƒ 3—20.

De Werken van Lavater zullen zekerlijk wel altijd gezocht blijven, zoolang het Christendom zijne ware vereerders zal blijven bezitten.

Degenen, welke iets te VORDEREN mogten hebben van — of schuldig zijn aan de Nalatenschap van wijlen den Kleermaker **N. J. KUBBENGA** en Mejufvrouw, worden verzocht daarvan ten eersten Opgave of Betaling te doen ten Kantore van den Ondergeteekende.

Mr. J. J. CREMERS.

Al degene die iets te VORDEREN hebben van — of VERSCHULDIGD zijn aan wijlen **J. JANS WIERSEMA**, overleden te *Aduard*, worden verzocht Opgaaf of Betaling te doen vóór of uiterlijk op **den 15den April 1854** aan G. B. van Dijk, te *Roogkerk.*

₊ De **AANDEELHOUDERS** in de **GEBOUWEN** en **TUINEN**, in gebruik bij de SOCIETEIT ***DE HARMONIE***, te *Groningen*, worden uitgenoodigd, te zamen te komen in het LOKAAL van gezegde Societeit, op **ZATURDAG den 15den April 1854**, des avonds te 8 uur, ten einde te RAADPLEGEN over en VAST TE STELLEN het **CONTRACT**, regelende de REGTEN en VERPLIGTINGEN van de gezamenlijke AANDEELHOUDERS in het nieuw daar te stellen LOKAAL.

De Gecommitteerden uit de Aandeelhouders:

Namens dezelve,

H. BEEKHUIS DAMSTÉ,

Voorzitter.

J. H. GEERTSEMA, C.z.,

Secretaris.

₊ De **VOORZITTER** der **COMMISSIE** van het ***DORPSTER-ZIJLVEST***, ingesteld achtervolgens art. 3 der Overgangsbepalingen van het Grond-Reglement voor de Waterschappen, vastgesteld door de Staten dezer Provincie den 23sten November 1852 en goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 6den December 1852, No. 15, brengt bij deze ter kennis van INGELANDEN, dat in de Vergadering dier Commissie op den zeventienden dezer de **voordragt** en het **Reglement** voor dit Zijlvest zijn **vastgesteld**, en dat op heden, naar aanleiding van art. 8 der evengenoemde Overgangsbepalingen, **COPIJEN** dier **Stukken** ter **inzage** en **beoordeeling** van Belanghebbenden zijn voorgelegd:

Te *Appingedam*, bij T. P. WIERSUM en de Wedw. W. K. BOS.
„ *Uitwierde*, bij K. P. DOORNBOS.
„ *Farmsum*, bij J. O. BRONSEMA.
„ *'t Zandt*, in het GEMEENTEHUIS.
„ *Loppersum*, in het GEMEENTEHUIS en bij ABEL BOS, bij de Klapbrug.
„ *Zeerijp*, bij P. T. KREMER.
„ *Leermens*, bij J. ALKEMA.
„ *Ten Post*, bij T. TIMMER.
„ *Woltersum*, bij R. WIERDEMAN.
„ *Wirdum*, bij J. K. HOFSTÉ.
„ *Tjamsweer*, bij F. van SLOOTEN.

Zullende de Belanghebbenden hunne **bedenkingen** op voorschreven Stukken, gedurende **eene maand**, tot en met **ZATURDAG den 29sten April**, te *Appin-*

gedam bij den Ondergeteekende schriftelijk *franko* kunnen inzenden.

APPINGEDAM, 29 Maart 1854.

De Voorzitter der Commissie voornoemd:
R. T. MEES.

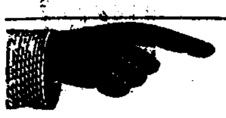

COMMISSARISSEN van den **STRAATWEG** van **WINSUM** naar **GRONINGEN** maken bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat ingevolge **Rekening**, gedaan over den jare 1853, de **tiende Coupon** zal worden **betaald met *f* 24—50**, en wel IEDEREN MARKTDAG van 10—12 uur, ten Kantore van Mr. **T. J. VAN IDDEKINGE**, te beginnen den 1sten April.

SICHTERMAN VAN DE BRAKE.
T. J. VAN IDDEKINGE.
J. KEIZER.

Woensdag den 5den April

1854, des voormiddags te 10 uur, zal, voor en in de Bovenwoning van Mejuffers WILKENS, in de Kijk-in-'t Jatstraat, op den hoek der Zwanenstraat, worden verkocht: een deftige **INBOEDEL**, bestaande uit MAHONIEHOUTEN KABINET, COMMODE, CANAPÉ, STAAND UURWERK en verdere MEUBELEN, ZILVER, BEDDE- en KOPERGOED, KEUKENGEREEDSCHAP, KOOKKAGCHEL, PORSELEIN, ENZ.

Te bezien op **heden** van 10 tot 12 en van 2 tot 4 uur.

Mr. J. J. CREMERS.

Donderdag den 20sten April

1854, des voormiddags te 10 uur, zal, vóór en in de Woning van den Heer VAN DER SPEIJK HUSKUS, in de *Brugstraat*, in het openbaar, wegens vertrek naar elders, worden verkocht: een aanzienlijke **INBOEDEL**, bestaande uit SECRETAIRE, SPIEGELS, TAFELS, STOELEN, PENDULE, GARDEROBE, KAGCHELS, een MANGEL, onderscheidene KANTOORKASTEN, LESSENAARS, KOPER- en AARDEWERK en meer andere **GOEDEREN**.

Te bezien den dag bevorens van 11 tot 4 uur 's namiddags.

Mr. J. J. CREMERS.

Groote Boeldag.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 5den en DONDERDAG den 6den April 1854, telkens des voormiddags te 10 uur, ten verzoeke en ten Huize van de Wedw. en Erven **R. C. HOENDERKEN**, aan den *Paterwolderdijk*, onder de gemeente *Haren*, publiek worden verkocht:

Ongeveer 25 stuks uitmuntend HORENVEE, 2 PAARDEN, waaronder eene zwarte Voolmerrie, 1 VARKEN, 1 KAPWAGEN, BOERENWAGENS, PLOEGEN, EIDEN en verdere BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, eene partij AARDAPPELEN, HOOI, STROO en SCHENSEN; voorts **HUISMOBILIA** en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

De Levende Have, Hooi, Stroo en Boerengereedschappen zullen den eersten dag worden verkocht.

NB. Koekhakken, uitstallen van Koopmanswaren en Tapperij op het Heem, is bepaaldelijk VERBODEN.

Voorts zullen op ZATURDAG den 8sten April 1854, des namiddags te 4 uur, ten bovengemelden Huize, voor een Saizoen, publiek, bij perceelen worden verhuurd: al de **HOOI- en WEIDELANDEN**, tot voormelden Boedel behoorende.

Donderdag den 6den April

1854, des namiddags te 2 uur, zal, in het Jacobi- en Annen Gasthuis, in den Vischhoek te *Groningen*, publiek worden verkocht:

Een nette **INBOEDEL**, bestaande uit: MAHONIEHOUTEN KABINET, fraai STAAND UURWERK, MAHONIEHOUTEN en andere TAFELS, LINNENPERS, STOELEN, SPIEGELS, GLAS- en AARDEWERK, KOPER-, TIN- en BLIKWERK, BEDDEGOED, KAGCHEL, ENZ.

Te bezien op den dag van Verkoop, des morgens van 10 — 12 uur.

Mr. E. VAN EERDE,
Notaris.

Maandag den 10den April

1854, des voormiddags te 10 uur, zullen, vóór en in de Behuizing, staande Noordzijde aan het Zuiderdiep te *Groningen*, bewoond door den Steenkooper den Heer J. BUINING, publiek worden verkocht: onderscheidene EIKENHOUTEN MEUBELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PORSELEIN, GLAS, AARDE- en VAATWERK, KOPER, IJZER, TIN en BLIKGOED, BEDDEGOED, ENZ.; voorts eene partij **STEEN, PANNEN, VLOEREN, ESTRIKKEN, KRUIKARREN**, GEREEDSCHAPPEN, ENZ.

Te bezien Zaturdag bevorens van 2—5 uur.

J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Notaris.

Zaturdag den 8sten April

1854 **(in plaats van den 29sten April)**, des voormiddags te 10 uur, zullen, vóór en in de Behuizing, Zuidzijde aan het Martini Kerkhof alhier, door den Heer D. H. BOS bewoond, publiek worden verkocht: een nette **INBOEDEL**, bestaande in: MAH. COMMODE, DITO STOELEN en RONDE UITTREKTAFELS met 7 LOSSE BLADEN, EIKENH. UITTREK- en andere TAFELS, KABINET, groote PENANT- en andere SPIEGELS met VERGULDE LIJSTEN, SCHILDERIJEN, fraai PORSELEIN, best BEDDEGOED, KOPER-, TIN-, BLIK-, GLAS- en AARDEWERK, en hetgeen verder te bezien zal zijn des namiddags bevorens van 2 — 6 uur.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

Woensdag den 12den April

1854, des voormiddags te 10 uur, zal, voor en in de Behuizing van Mejufvr. de Wedw. J. K. KUIPER, aan het Zuiderdiep alhier, publiek worden verkocht: een nette **INBOEDEL**, bestaande in EIKENHOUTEN BUREAU, DITO CHIFFONNIÈRE, LADE-, UITTREK- en andere TAFELS, groote KLEER- en 1 KANTOORKAST, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, STOELEN, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, KOPER-, TIN- en BLIKWERK, best BEDDEGOED, MANS LIJFSTOEBEHOOREN, BOEKEN, GOUDEN HORLOGIE, ZILVER, een MANGEL, KOOK- en andere KAGCHELS, een **DAAREKLEED, KORENWAAIJER**, ENZ. — Te bezien dags bevorens des namiddags van 2—6 uur.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

De VERKOOPING van **BOERENDE GOEDEREN** ter Boelgoeds nalating van wijlen P. VOS, in de Butjesstraat, wordt **UITGESTELD tot nadere aankondiging.**

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

Boeldag,

op DONDERDAG den 6den April 1854, des namiddags te één uur, ten verzoeke en ten Huize van L. TAKENS, te *Scheemda-Meer*, van:

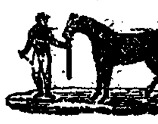

Twee zwarte vijfjarige RUINPAARDEN, eene driejarige BRUINE MERRIE, elf stuks HORENVEE, twee BOERENWAGENS, een KORRELWAGEN, EIDEN, PLOEGEN, WIPKAR, twee BATTEN, WAAIJER, ZEVEN, KISTEN en verder BOERENGEREEDSCHAP, **HUISMEUBELEN**, als: KABINETTEN, TAFELS, STOELEN, KOPER en TIN, eenige WRINGEN, enz.

B. HAITZEMA VIETOR, *Notaris.*

BOELDAG.

Op DONDERDAG den 6den April 1854 en volgenden dag, telkens te 1 uur, gedenkt de Weduwe H. J. TICHELAAR, aan hare Boerenplaats, te *Ten Boer*, Boeldag te houden van: 6 PAARDEN, 12 à 14 RUNDEREN, 13 SCHAPEN, MOT met BIGGEN, KAPWAGEN, BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, HOOI, groote partij STROO, den MEST, EIKEN KABINET, eenig MOBILIA, ENZ. — Den 1sten dag levende Have.

NB. **Koekhakken en Spelen om geld** wordt op dezen Boeldag niet gedoogd.

J. H. GLAS.

*** Mr. **H. GUICHART ABRESCH**, Notaris te *Zuidhorn*, zal, namens zijne PRINCIPALEN, op ZATURDAG den 8sten April, des namiddags te 4 uur, ten Huize van de Weduwe VOGELZANG, op *den Ham*, publiek, bij perceelen, verhuren:

Pl. min. 3 Bunders uitmuntend **GROENLAND**, gelegen op *den Ham*, laatstelijk onder beklemming in gebruik geweest bij nu wijlen den Heer T. TIJMENS.

Mr. H. GUICHART ABRESCH.

*** Ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris te *Zuidhorn*, zal, op WOENSDAG den 12den April e.k., des namiddags te 3 uur, ten Huize van den Kastelein T. G. MEINEMA, onder *Dorkwert*, publiek, voor een jaar worden verhuurd:

I. Eene op het aangenaamst aan den Straatweg onder *Leegkerk*, op een klein uur afstand van *Groningen*, gelegen nette **BEHUIZING**, met derzelver HEEM, aanzienlijken TUIN en APPELHOF.

II. 8 Bunders **LAND** (bij perceelen), om te Hooijen, Weiden en Bouwen, gelegen onder *Leegkerk* en *Dorkwert*, laatstelijk bewoond en gebruikt door nu wijlen de Wedw. J. P. LEUTSCHER.

Inmiddels **UIT DE HAND TE HUUR.**

Mr. H. GUICHART ABRESCH.

*** Mr. **H. GUICHART ABRESCH**, Notaris te *Zuidhorn*, zal, op Zaturdag den 15den April e.k., des namiddags te 4 uur, ten Huize van den Kastelein A. H. WIERINGA, te *Noordhorn*, publiek verkoopen:

Eene **BEHUIZING en SCHUUR**, met daarbij behoorenden GROND, zeer geschikt tot het uitoefenen van allerhande Affaires; staande en gelegen te *Kommerzijl*, gemeente *Grijpskerk*, doende des jaars op Gregorie tot grondpracht *f* 22—25.

Mr. H. GUICHART ABRESCH.

BOELDAG.

Op MAANDAG en DINGSDAG den 10den en 11den April 1854, telkens precies te één uur, aan de Boerenplaats van LUITJE K. WIERINGA en CONS., te *Zandwolde*, van 18 stuks HORENVEE, 5 beste PAARDEN, waaronder twee bereden Chaispaarden, 17 SCHAPEN met LAMMEREN, 1 dragtige MOT; DORSCHBLOK, KAPWAGEN, kompleet BOEREN- en MELKENKAMERSBESLAG, HUISMOBILIA, HOOI en STROO, ENZ.

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, ten verzoeke van de Weduwe R. O. VAN DER WERFF, op WOENSDAG den 12den April 1854, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Logementhouder NEVEN, in het Regthuis te *Hoogezand*, publiek te koop presenteren: Eene **DUBBELE BEHUIZING en ERF**, met TIMMERSCHUUR en LANGHELLING, groot 19 R., 20 E., staande en gelegen te *Martenshoek*, onder *Kropswolde*, door voorzeide Weduwe in eigendom bewoond.

VERKOOP
VAN EENE

GROOTE TORENKLOK.

De KERKVOOGDEN en NOTABELEN der HERVORMDE GEMEENTE van *Holwierde* gedenken, op DINGSDAG den 18den April 1854, des namiddags te 2 uur, ten Huize van S. TOXOPEUS aldaar, bij enkele inschrijving te verkoopen:

Eene **GROOTE TORENKLOK**, *ST. STEPHANUS* geheeten, wegende plus min. **2800 Ned. Ponden, goed en schoon van geluid.**

De CONDITIËN, waarop deze Verkoop zal geschieden, liggen van af heden ter lezing ten Huize van Verkoop, en te *Groningen* bij den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt.

Namens Kerkv. en Notabelen:
G. M. DOORNBOS, *Admin.*

*** In de maand APRIL 1854, tijd en plaats nader te bepalen, gedenken H. W. TUINIER en Vrouw, publiek op **aannemelijke Voorwaarden**, te verkoopen:

Hunne **BOEREN BEHUIZING en SCHUUR**, met VASTE BEKLEMMING van 31 B. R., 20 El BOUW- en GROENLAND, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 110—00; staande de Gebouwen onder *Siddeburen* en zijnde de Landerijen onder *Siddeburen* en *Wagenborgen* gelegen; om de Goederen op Mei aanstaande gedeeltelijk te aanvaarden, met een gedeelte der Landerijen als dezelve in dezen Zomer van de Vruchten zijn ontbloot.

Mr. J. D. TRESLING.

TE HUUR:

Eene zeer nette **HEERENBEHUIZING** met aangenamen **TUIN**, in het midden der Kijk-in-'t Jatstraat. Te bevragen bij J. FENSELING.

TE HUUR: Eene **VOOR-BOVENKAMER**, met genot van THEE- en KOFFIEWATER, in eene fatsoenlijke Buurt; geschikt voor eene eenbare Jufvrouw. Te bevragen aan het BUREAU dezer COURANT.

TOT INTREK TE HUUR:

Eene **GEMEUBELEERDE BOVEN-ACHTERKAMER** in de Heerestraat. Te bevragen aan het BUREAU dezer COURANT.

UIT DE HAND TE KOOP

Een onder Tuig liggend **SCHOONERSCHIP**, groot 145 Tonnen. Te bevragen bij E. H. MEURSING, te *Hoogezand*.

TE KOOP:

Een nieuwe **TENTWAGEN** voor vier **Personen**, geheel naar den **laatsten smaak** bekleed. Te bevragen bij J. H. HOLSEMA, Rijtuigmaker, op den Nieuwen weg.

TE KOOP:

Twee paar zware en nagenoeg nieuwe **KOETSHUISDEUREN** met **KOZIJNEN** en verder **TOEBEHOOREN**. Te bevragen bij den Timmerman J. MEIJER, in de Visscherstraat te *Groningen*.

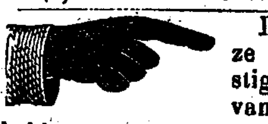

De ondergeteekenden brengen door deze ter kennis van hunne geëerde Begunstigers, dat zij de **ZACHTE ZEEP** van af heden ***f* 3,00 PER TON** hebben opgezet.

GRONINGEN, 3 April 1854.

J. U. ZUIDERVEEN,
STRATINGH en TEN CATE.
W. J. ROELFSEMA en ZOON.
W. T. MULDER.

DE GERENOMEERDE

Parfumerie

van **E. RIMMEL**, te **Londen**, *Parfumeur van H. M. de Koningin van Engeland*, zijn voor *Groningen* te bekomen bij **J. F. OTTE**, aldaar.

KONIJNENTEELT.

In de INRIGTING voor de **KONIJNENTEELT** te **Tiel**, zijn te bekomen **BELGISCHE FOKKONIJNEN**.

Brieven *franko* aan het adres van den Opzigter dier Inrigting, P. DE LEEUW, te *Tiel*.

WORDT GEVRAAGD

op HYPOTHEEK ***f* 2 à 3000**, tegen behoorlijke rente. Informatie aan het BUREAU dezer COURANT.

Er wordt gevraagd, tegen primo Mei, in een' ***VICTUALIEWINKEL*** te *Amsterdam*: een BEKWAME **WINKELBEDIENDE** uit de Stad of Provincie *Groningen*. Adres met eigenhandig geschreven Brieven, met opgave van Ouderdom, Godsdienst en goede Getuigschriften, enz., franko te bezorgen bij J. T. HUIS, Grutter, aan het Damsterdiep te *Groningen*.

Een fatsoenlijk **JONG MENSCH**, met het NOTARIËLE VAK bekend, wenscht op eenig Kantoor geplaatst te worden, bij voorkeur van een' Notaris of Procureur, binnen of buiten de Stad *Groningen*; kunnende voldoende Getuigschriften produceren. Adres met *franko* Brieven aan het BUREAU dezer COURANT, onder de letters N. P.

ROB BOIVEAU LAFFECTEUR

voor de spoedige en algeheele genezing zonder aanwending van Kwik van: *Huidziekten*, *Dauwworm*, *Keel- en Klierzwellen*, *Jicht* en *Syphylitisch Rhumatismus*, *Vloeden*, *Zweren* en *verouderde en nieuwe Geheime Ziekten*, *ook aan andere geneeswijzen weêrstand bieden.*

De Flesch draagt de handteekening van **Dr. GIRAUDEAU DE ST. GERVAIS**; houdt 1 ℔ Siroop, en wordt voor 4 Guldens verkocht bij de meeste Heeren Apothekers in *Holland*, *België* en *Frankrijk*.

Eene in het Hollandsch gedrukte Brochure, die den lezer met de eigenschappen van dit Plantenmiddel naauwkeurig bekend maakt, wordt alom gratis afgegeven.

*** **H. A. M. ROELANTS**, te *Schiedam*, heeft verzonden:

UW HUISBOEK.

(Familien Andachtsbuch).

DOOR

HEINRICH ZSCHOKKE.

Naar het Hoogduitsch door H. DE MAN, P.z.

Derde, herziene Druk.

VOLKS-UITGAVE.

In één Deel (600 Pagina's) kompleet; gebonden in keurig Linnen Band.

PRIJS *f* 1,50.

UW HUISBOEK is in ons Vaderland te gunstig bekend om eenige aanbeveling daarvan hierbij te voegen. Twee zeer aanzienlijke oplagen zijn in betrekkelijk korten tijd geheel uitverkocht, waarom de Uitgever tot deze ***ongekend goedkoope uitgave*** besloten is. Een ieder, onverschillig van welken rang of stand ook, kan zich nu deze KEUR uit de „*Stunden der Andacht*", bijna om niet, aanschaffen.

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 4den April
1854, *no.* 27.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

DUITSCHLAND.

Omtrent de houding van Oostenrijk en Pruissen niets naders; te Weenen merkt men evenwel op, dat er de geest telkens meer anti-Russisch wordt.

De aan het Engelsche parlement medegedeelde geheime briefwisseling tusschen Rusland en Groot-Brittanje vooral heeft te Weenen een' diepen indruk gemaakt. De wijze waarop in die brieven van Oostenrijk wordt gesproken, wekt de verontwaardiging van elken vaderlandsgezinden Oostenrijker.

— De aartshertog *Willem*, 's Keizers *alter ego*, bevindt zich in hoogst gevaarlijken toestand. Reeds zijn hem de H. Sacramenten der stervenden toegediend.

— Uit Zevenbergen meldt men, dat de regering aldaar een plan tot opstand op het spoor gekomen is; de deelnemers aan dit komplot moeten reeds volgens het krijgsregt teregt gesteld zijn; men zoude ook den uit den opstand van 1848 bekenden Hongaarschen generaal *Mack* gevangen genomen en bereids te Maros-Vasachely opgehangen hebben; ook *Moritz Perczel* moet zich op Oostenrijksch grondgebied bevinden en aldaar vele oproerige proclamatiën verspreid hebben, maar na het ontdekken der zamenzwering is hij naar Servië teruggekeerd.

— Een telegrafisch berigt uit Karlsruhe van j.l. Dingsdag meldt het volgende: Bij groot-hertogelijke ordonnantie wordt eene voor eenige maanden ter zake de aanmatigingen van den aartsbisschop van Freiburg (Breisgau) uitgevaardigde ordonnantie opgeheven, als zijnde niet meer noodzakelijk.

— De vorst van Lippe-Detmold heeft een besluit uitgevaardigd waarbij de Roomsch-Katholijken gelijke regten met de Protestanten ontvangen.

— Volgens partikuliere brieven te Hamburg uit New-York ontvangen, worden daar heimelijk voor Russische rekening kapers uitgerust, die met vreemde matrozen bemand, bestemd zijn om op Engelsche en Fransche handelsvaartuigen jagt te maken. Men kan, na de verklaring van de Amerikaansche regering, vragen, waar die kapers hunne prijzen op zullen brengen?

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Men schrijft uit Christiania (Noorwegen) d.d. 13den Maart: De administratie van het arsenaal van Christiania heeft eene groote hoeveelheid lood en ijzer doen aankoopen, bestemd voor de fabrikatie van kogels, enz

— De studenten der universiteit van Upsala (Zweden) hebben aan die van Koppenhage (Denemarken) en aan die van Christiania (Noorwegen) eene uitnoodiging gezonden tot eene bijeenkomst te Upsala in den loop van den a.s. zomer. Eerstgenoemden hebben de uitnoodiging aangenomen, doch de laatstgenoemden hebben geantwoord, dat zij wenschten dat deze bijeenkomst tot het volgende jaar mogt worden verschoven, omdat zij huiverig zijn zich buitenslands te begeven op een oogenblik dat, bij de waarschijnlijkheid van een oorlog, het vaderland hunne diensten konde noodig hebben.

— Uit Stockholm wordt stellig verzekerd, dat de Engelsche regering aan Zweden en Noorwegen zeer belangrijke subsidiën heeft aangeboden, ingeval deze met 30,000 man hare operatiën tegen de Russissche kusten zou willen ondersteunen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 30 Maart.

De Koningin heeft heden een besluit uitgevaardigd, in kabinetsraad genomen, waarbij: 1) al Hr. Ms. schepen bevolen en geregtigd verklaard worden, om alle Russische schepen te nemen, met last de bedoelde bodems op te brengen en ter beschikking te stellen van Hr. Ms. admiraliteitshoven; 2) wordt aan alle Engelsche schepen nadrukkelijk verboden naar Rusland te stevenen; 3) wordt aan de Russische schepen de vrijheid toegestaan om ongedeerd de Engelsche havens te verlaten voor en tot op den 10den Mei e.k., onder uitdrukkelijke voorwaarde, dat zij geen oorlogs-contrabande aan boord zullen hebben.

— De *Times* zegt, dat alle Engelsche ingenieurs en verdere Britsche onderdanen, die zich in Rusland ophouden en den vijand in zijne krijgsoperatiën dienst verleenen, aan landverraad zullen worden schuldig verklaard, ingeval zij Rusland werkdadig blijven dienen.

— Uit Hull zijn weder verscheidene koopvaardij-kapiteins naar de Oostzeevloot vertrokken om daar als loodsen te dienen. Zij ontvangen 15 shill. daags en eten aan de tafel der midshipmen. De Franschen zullen waarschijnlijk ook hunne loodsen uit Engeland moeten nemen, daar zij bijna in geene betrekking staan met de Oostzee.

— De *Arctic* heeft berigten uit New-York tot den 18den Maart, benevens 100,000 dollars in specie medegebragt.

Naar luid van een bij het departement van marine ontvangen rapport van den luitenant *Maury*, nopens het daarstellen eener telegrafische gemeenschap tusschen Newfoundland en Ierland, is de zaak uitvoerbaar bevonden. Men schijnt voornemens te zijn, om eene belooning uit te loven aan die maatschappij, welke het eerst de telegrafische gemeenschap tusschen de beide werelddeelen tot stand brengt.

De *Arctic* heeft op zijne reis over den Oceaan eene menigte ijsbergen ontmoet en is gedurende een' geheelen dag te midden daarvan opgehouden geweest.

Van den 31sten. Lord *John Russell* heeft in het Lagerhuis het ontwerp van antwoord op het koninklijk manifest medegedeeld. Het ontwerp-adres eindigt met deze woorden:

„Wij zijn innig overtuigd, dat de verpligting op ons rust, van onzen kant gehoor te geven aan den wensch Harer Majesteit, en dat wij alzoo moeten medewerken tot uitvoering van het vaste besluit van Harer Majest. regering, om krachtdadigen wederstand te bieden aan de ontwerpen van eenen souverein, wiens verdere uitbreiding gevaarlijk zou wezen voor Europa's onafhankelijkheid."

Het adres is met algemeene stemmen aangenomen. Bij de beraadslagingen evenwel werd het kabinet hevig aangevallen door de oppositie, welke zijne in de Oostersche kwestie gevolgde staatkunde sterk gispte.

— Het departement van oorlog heeft aangekondigd, dat het voornemens is, om bij wijze van aanbesteding 26 batterijen aan de zeekust van Dublin tot Wicklow te doen oprigten.

— Te Shields is eergisteren namiddag door p. m. 3000 zeelieden in de open lucht eene vergadering gehouden, betreffende hun geschil met de scheepseigenaars. Op voorstel van een der sprekers is besloten vol te houden tot dat al hunne grieven zijn hersteld en tot motto aan te nemen: „vrede wet en orde; leef en laat leven; doe anderen, wat gij wenscht dat u geschiede." Een voor de kust gezien oorlogschip is den volgenden dag in de haven gekomen.

— De *Times* bevat eene mededeeling uit Warschau, houdende, dat de opperbevelhebber van het Russische leger, prins *Paskewitsch*, den 4den April te Bucharest verwacht werd.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 Maart.

De *Moniteur* van heden bevat *dezelfde* verklaring, betreffende de regten der neutrale scheepvaart, als die welke door het Britsche gouvernement is afgelegd.

In den *Moniteur* zijn heden weder verscheidene officiële stukken geplaatst, betreffende de verwikkelingen in het Oosten en den oorlog, welke het gevolg daarvan zal zijn. In de eerste plaats vindt men in dat blad een verslag van den minister van buitenlandsche zaken aan den Keizer, waarin voorkomt dat thans, nu de verschillende volkeren door zoovele handels- en maatschappelijke betrekkingen zijn vereenigd, het noodig is, dat de nadeelen, welke het gevolg kunnen en moeten zijn van eenen oorlog, die niet vermeden kan worden, zooveel mogelijk worden verzacht. Uit dien hoofde moeten de strijdvoerende magten niet alleen de regten van onzijdige Staten eerbiedigen, maar is het de pligt der regeringen, om den handelstand gerust te stellen, door de duidelijke uiteenzetting der beginselen, welke door haar in toepassing zullen worden gebragt.

„Elke verordening (dus eindigt het verslag des ministers) waarbij de regten van onzijdige mogendheden worden *geregeld*, zou inbreuk schijnen te maken op de souvereiniteit der natiën die onzijdig mogten willen blijven; eene vrijwillige uiteenzetting der beginselen, waarnaar eene oorlogvoerende mogendheid haar gedrag zal regelen, schijnt daarentegen te moeten worden beschouwd als het meest afdoende blijk, 't welk zij kan geven van hare begeerte, om de regten der andere natiën te ontzien."

Daarop volgt de door den Keizer bekrachtigde verklaring, betreffende de schepen en eigendommen der onzijdige natiën, welke in alles gelijkluidende is met hetgeen te dien aanzien door de Engelsche regering is verordend.

— De *Moniteur* berigt, dat, aangezien de inschrijvingen voor de leening het dubbele der uitgeschreven som bedragen, zij tot de helft van haar bedrag zullen worden verminderd.

— Het Amerikaansch gezouten vleesch begint in Parijs vrij algemeen te worden gegeten.

— De president van het aardrijkskundig genootschap te Parijs heeft uit Londen berigt ontvangen, dat de bekende reiziger dr. *Barth* zijne reis door de groote woestijn en Midden-Afrika naar Tombotu gelukkig heeft volbragt.

— Het aantal der behoeftigen te Parijs, die openbaren onderstand genieten, heeft met het toenemen der bevolking geen gelijken tred gehouden; in 1812 was de bevolking der hoofdstad 770,286 zielen sterk, en bedroeg het getal der behoeftigen 68,986; in 1853 was de bevolking 1,053,260 zielen en het aantal behoeftigen slechts 65,264.

Van den 31sten. De *Moniteur* wederspreekt het gerucht, dat er plan bestaat om een Fransch observatie-korps aan den Rijn op te rigten. Ook zegt het officiële blad, dat er geene vrees bestaat alsof de Russische troepen vroeger dan de geallieërden te Konstantinopel konden wezen. In allen gevalle zal van alles door de regering onverwijld openbaar kennis worden gegeven.

Van den 1sten April. Het *Journal des Débats* meldt, dat Turkije, Frankrijk en Engeland eene gemeenschappelijke nota aan de Grieksche regering zullen zenden, ten einde aan te dringen op eene krachtdadige onderdrukking van den Griekschen opstand.

— Gisteren zijn de te Toulon aanwezige troepen ingescheept. Het eskader is met een' gunstigen wind in zee gestoken.

BELGIE.

BRUSSEL, 31 Maart.

De maatschappij voor het bereiden en verkoopen van goedkoop brood is te Brussel tot stand gekomen. Het bestuur bestaat uit de heeren *Ch. Minne*, negotiant, *A. Colson*, industriëel; de leden van het comité van toezigt zijn de heeren *de Doncker*, gemeenteraadsheer, graaf *Arrivabene* en *E. Dansaert*, negotiant. Het maatschappelijke kapitaal is van fr. 400,000, verdeeld in 4000 actiën van 100 fr. elk. Reeds zijn een groot deel actiën genomen.

ANTWERPEN, 26 Maart.

Heden had het banket, door de maatschappij „*Tael en Konst*" aan den beroemden *Conscience* aangeboden, plaats. Het mogt bijzonder luisterrijk heeten, en niet minder dan honderdvijftig personen, hetzij letterkundigen, hetzij beminnaren en voorstanders derzelve, namen daaraan deel. Fransch Vlaanderen werd door *Louis de Baecker*, Noord-Nederland door den heer *A. v. d. Hoop*, *Jrs.zoon*, Duitschland door den heer *le Fèvre*, uit Frankfort, vertegenwoordigd. Behalve deze genoodigden, merkte men op *Prudens van Duijse*, prof. *Cracco*, *A. Snieders*, *Jr.*, *de Laet*, baron *Jules de St. Gevois* en de dichter der „Jongelingsdroomen" *Jan van Beers*, die een uitstekend gedicht ter eere van den held van het feest voordroeg.

De meeste hartelijkheid heerschte er, en de broederlijke gezindheid, die daar voor Holland gekoesterd werd, bleek vooral door de herhaalde en uitbundige toejuichingen, die aan de door *Conscience* aan den heer *v. d. Hoop* gerigte woorden ten deel vielen. De fraaije zaal was schitterend verlicht en met bloemen en schilden versierd; het feest heeft tot laat in den nacht geduurd.

Men spreekt hier van een reusachtig letterkundig banket, dat de Zuid-Nederlanders, bij de opening van den spoorweg, aan de Noord-Nederlanders zouden aanbieden.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 31 Maart.

Z. M. heeft den luit. ter zee der 1ste kl. *P. M. Collard*, gewezen 1ste officier op het stoomschip *Hecla*, ridder der militaire Willemsorde 4de kl., ter zake van zijn op nieuw gehouden lofwaardig gedrag, bij de expeditie tegen de zeeroovers, op de eilanden Kalatoeta en Flores, in de maanden October en November 1851, benoemd tot ridder der de militaire Willemsorde 3de kl.

— Z. M. de Koning is heden nacht te 3½ uur, vergezeld van H.D. adjudant den graaf *van Lynden*, naar het Loo vertrokken. Z. M. wordt in het laatst der volgende week in de residentie terugverwacht.

— Z. M. heeft den heer *Georges*, beeldhouwer van het standbeeld van wijlen Koning *Willem II*, benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw.

— De Tweede Kamer der Staten Generaal is op reces uiteengegaan. Men verzekert, dat dit reces omstreeks vier weken zal duren.

— Volgens eene mededeeling van Zijner Majesteits gezant te Konstantinopel, heeft de Porte den 8sten dezer een memorandum aan het gezantschap doen geworden, waarbij berigt wordt, dat de handel met krijgs-ammunitie, wapenen, kruid, enz. verboden zijnde, vooral in de tegenwoordige omstandigheden, de overtreders strengelijk zullen worden gestraft.

Aanleiding tot dit schrijven gaf de geheime, door Grieksche schepen voornamelijk bewerkstelligde ontscheping van bovengenoemde voorwerpen op de Turksche kusten.

Van den 1sten April. Z. M. heeft benoemd bij den prov. staf: tot majoor en adj. in het prov. komm. van Friesland, den kapt. 1ste kl. *J. H. de Lange van Betuw*, reg. adj. bij het reg. gren. en jagers; tot maj. en prov. adj. in het Limburgsche den kapt. 1ste kl. *D. W. F. Pichot*, van den generalen staf; bij den plaatselijken staf: tot plaats. komm. 1ste kl. te Maastricht, den kol. *W. P. Kamps*, komm. van het 8ste reg. inf.; tot kol. en plaats. komm. 1ste kl. te Amsterdam, den luit.-kol. *R. J. A. van Grotenhuis*, van het 1ste reg. drag.; tot kol. en plaats. komm. 2de kl. te Nijmegen, den luit.-kol. *W. G. F. van Heemskerk*, van het 2de reg. inf.; tot kol. en plaats. komm. 2de kl. te Utrecht, den luit.-kol. *H. J. Testas*, van het 1ste reg. inf.; tot luit.-kol. en plaats. komm. 2de kl. te Breda, den maj. *J. J. Muller*, plaats. komm. 3de kl. te Bergen-op-Zoom; tot luit.-kol. en plaats. komm. 2de kl. te 's Bosch, den maj. *A. Bredie*, van het 4de reg. inf.; tot maj. en plaats. komm. 3de kl. te Venlo, den kapt. 1ste kl. *C. A. Rombout*, van het kol. werf-depôt; tot maj. en plaats. komm 3de kl. te Grave, den kapt. 1ste kl. *P. A. Beelaarts van Blokland*, van het 3de reg. inf.; tot maj. en plaats. komm. 3de kl. te Bergen op Zoom, den kapt. 1ste kl. *A. van Helden*, reg. adj. bij het 4de reg. inf.; tot kapt. en plaats. adj. 1ste kl. te St. Andries, den 1sten luit. *F. Ciellissen*, van het 2de reg. inf.; tot kapt. en plaats. adj. 1ste kl. te Helder, den 1sten luit. *J. F. Smit* van het 6de reg. inf.; tot kapt. en plaats. adj. 1ste kl. de 1ste luits. *M. H. Boulonois* en *C. Keun*, respectivelijk plaats. adj. 2de kl. te Wierickerschans en te Bath.; tot plaats. adj. 2de kl. te Amsterdam, den 1sten luit. *G. W. Bretz*, van het 5de reg. inf.; tot 2den luit. en plaats. adj. 2de kl. te Willemstad, den gegag. wachtm. *C. A. de Quay*; bij het wapen der inf. bij den staf van het wapen; tot maj. den kapt. 1ste kl. *A. Verkat Egter van Wissekerken*, van dien staf, en werkzaam bij het departement van oorlog; bij het reg. gren. en jagers; tot kapt. 3de kl. de 1ste luits. *T. G. Schooneveld*, *B. R. de Bruijn* en *J. F. de Greve*, allen van het corps; bij het 1ste reg.: tot luit.-kol. den maj. *A. G. Reijers*, van het 8ste reg. inf.; tot kapt. 3de kl. den 1sten luit. *C. G. Doerrleben*, van het 3de reg. inf.; bij het 2de reg.: tot luit.-kol den maj. *P. P. Brouerius van Nidek*, van het 5de reg. inf.; tot maj. den kapit. 1ste kl. *J. Tegelberg*, van het 6de reg. van het wapen; tot kapit. 3de kl. de 1ste luits. *P. H. J. Hoogeveen* en *C. P. Weijmar Schultz*, beiden van den staf van het wapen; bij het 3de reg.: tot maj. de kapits. der 1ste kl. *B. J. A. Wagner*, van het reg. gren. en jagers, en *P. P. van Gorkum*, van den staf van het wapen; tot kapts. 3de kl. de 1ste luits. jhr. *G. L. F. van Kinschot*, van het reg. gren. en jagers, *M. van Vooren*, van het korps, en *P. F. A. Le Cocq d'Armandville*, van het 7de reg. van het wapen; tot 1sten luit. den 2den luit. *C. J. de Bonnier*, van het 7de reg. inf.; bij het 4de reg.; tot maj. de kapts. 1ste kl. *D. G. Reijers* van het 3de en *F. J. Gentis*, van het 1ste reg. inf.; tot kapt. 3de kl. den 1sten luit. *J. F. Stoltenhoff*, van het korps, tot 1ste luits. de 2de luits. *H. van Alphen de Veer*, van het korps, en *W. J. Stolkert*, van het 6de reg. inf.; bij het 5de reg.: tot maj. den kapt. 1ste kl. *T. Gevers Leuven*, van het reg. gren. en jagers; tot kapt. 3de kl. den 1ste luit. *E. G. Bube*, van het korps; tot 1ste luits. de 2de luits. *D. W. Winsheijm*, van het korps en *C. H. B. Wiedeman*, van het 2de reg. van het wapen; bij het 6de reg.: tot luit. kol. den maj. *J. Salverda*, van het 7de reg. van het wapen; tot kapt. 3de kl., den 1sten luit. *J. C. van Teijlingen*, van het 4de reg. inf.; tot 1ste luit. den 2den luit. *M. A. Raphels*, van het 7de reg. van het wapen; bij het 8ste reg.: tot komm. van het corps den luit. kol. *W. J. Fischer*, van het 6de reg. inf., Zr. Ms. adj. in buitengewone dienst; tot maj. den kapt. 1ste kl. *L. Klapp*, van het reg. gren. en jagers; tot kapt. 3de kl. den 1sten luit. *A. E. Mansfeldt*, van het reg. gren. en jagers, Zr. Ms. adj., met bepaling dat hij ook in zijnen nieuwen rang bij Hd. gedetacheerd zal worden gevoerd; tot 1sten luit. de 2de luits. *W. E. Thomey* en *C. J. v. d Muelen*, beiden van het korps en den 2den luit. *W. C. E. de Villeneuve*, van het 6de reg. inf.; bij het instr.-bat.: tot kapt. 3de kl. den 1sten luit. *P. G. J. van der Schriech*, van den staf van het wapen; in zijnen rang overgeplaatst bij het reg. gren. en jagers den kapt. *H. Mackay*, van het 4de reg. inf.; den majoor *C. H. Happé*, van den staf der inf., toegevoegd aan den inspec. van het wapen, op zijn verzoek, eervol ontheven uit deze betrekking en in zijnen rang geplaatst bij het 7de reg. inf.; den kapt 1ste kl. *J. van Overstraten*, van het instr.-bat., toegevoegd aan den inspect. van het wapen der inf. en in verband daarmede geplaatst bij den staf van het wapen; en den maj. *S. J. Cochius*, prov. adj. in het Limburgsche, op zijn verzoek gesteld op non-activiteit.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 31sten Maart, 1) den minister van staat en van buitenlandsche zaken, den heer mr. *F. A. van Hall*, op zijn verzoek, eervol ontheven van het aan hem tijdelijk opgedragen bestuur van het departement van financiën, onder dankbetuiging voor de door hem ook in dat bestuur bewezen diensten; — 2) benoemd tot minister van financiën, den heer dr. *A. Vrolik*, thans voorzitter van het muntcollegie; — en 3) bepaald, dat een en ander zal ingaan met den eersten Mei aanstaande.

— De minister van binnenlandsche zaken, overwegende dat ten gevolge der aanneming door den heer mr. *P. van den Heuvel*, van zijne benoeming tot regter in de arrondissements-regtbank te Eindhoven, de verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal in het kiesdistrict Eindhoven moet plaats hebben, heeft bepaald, dat die verkiezing in gemeld kiesdistrict zal geschieden op Donderdag den 27sten April aanstaande.

AMSTERDAM, 1 April.

In de zaak der herziening van het plaatselijke belastingstelsel, is door den gemeenteraad behandeld de maatstaf van accijns. De raad heeft besloten tot de volgende vaststelling der opcenten op den rijks-accijns: Voor *tarwe*, 233½, met 24 tegen 8 stemmen; — voor *rogge*, 100, met algemeene stemmen; — voor *boter*, 10 cent per pond, met 26 tegen 6 stemmen; — voor *runderen en kalveren* (alle klassen van veraccijnsing dooreen genomen), 150 opcenten op den rijksaccijns, met algemeene stemm.; — voor *turf*, 100 opcenten, met algemeene stemmen; — voor *steenkolen*, 100 opcenten, met 22 tegen 9 stemmen. Voorts is in eene volgende zitting als maatstaf voor den accijns aangenomen: voor *brandhout*, met eenigzins gewijzigd tarief;

	voortaan.	thans.
een wis brandhout	*f* 1.17	*f* 1.20
„ „ takkebossen	*f* 0.25½	*f* 0.25
„ mud houtskolen	*f* 0.12	*f* 0.15
„ een gulden waarde molm, spaanders, enz	*f* 0.09½	*f* 0,10

met 17 tegen 4 stemmen; — voor *wijn*, 106¾ opcenten boven den rijks-accijns, met 16 tegen 7 stemmen; — voor *gedisteleerd*, *buitenlandsch* 60, *inlandsch* 100 opc. als boven, en *likeuren* in verhouding tot het gedisteleerd en de andere bestanddeelen waaruit zij zijn zamengesteld, *f* 10.30 per vat, met 17 tegen 6 stemmen.

— Door de Nederlandsche handelmaatschappij zijn bevracht 19 schepen, als: voor Amsterdam 9, voor Rotterdam 6, voor Dordrecht 2 en voor Middelburg 2.

In de door de Ned. handelmaatschappij alhier gehouden veiling van 175,971 balen Java koffij, zijn 1167 koopen naar kwaliteit van 28 tot 38½ cent verkocht, en 604 koopen opgehouden.

— In het einde van Mei of het begin van Junij zal in de hoofdstad de zesde verkooping van eene groote partij gronden in den Haarlemmermeer-polder gehouden worden.

— Uit een bijzonder schrijven uit Batavia, van den 10den Febr. j.l., blijkt, dat de rijst-oogst op Java zeer is tegengevallen. Over het algemeen is de productie op Java in de laatste jaren niet vooruit gegaan en schijnt haar maximum reeds bereikt te hebben of dit bereids voorbij te zijn. Met het tin gaat het alleen goed, Banka levert meer en meer op. De briefschrijver meent, dat de opbrengst ruim 90,000 picols in 1853 bedraagt, welke, na aftrek van alle onkosten, eene winst van eenige millioenen zou vertegenwoordigen. (*Hbl.*)

SCHIEDAM, 1 April.

Sedert eenigen tijd is ook hier het voornemen opgevat, om konijnenfokkerijen aan te leggen, zoo binnen als in den omtrek dezer stad. Eene dezer fokkerijen zal geplaatst worden op een stuk grond van de heeren *Knappert* en *Roelants*, aan het Nieuwwerk. In de volgende week wordt eene zeer aanzienlijke bezending konijnen van Belgisch ras verwacht, die reeds te Haarlem is aangekomen.

Er is ook sprake van eene zeer uitgebreide onderneming tot fokkerij van konijnen bij wijze van actiën.

ZIERIKZEE, 28 Maart.

De konijnen-fokkerij zal ook alhier beproefd worden. Er hebben zich tot doel reeds drie vereenigingen gevormd, voor wie het noodige getal fokkonijnen, om een' aanvang te maken, bereids uit België is aangekomen, terwijl men ijverig bezig is, de lokalen daarvoor in gereedheid te brengen. Zeer waarschijnlijk zullen er nog meer gezelschappen alhier ontstaan, om die fokkerij te ondernemen, daar het kapitaal, daartoe benoodigd, betrekkelijk zeer gering is, en het meest hierbij eenige zorgvuldigheid en activiteit vereischt wordt.

ARNHEM, 30 Maart.

Wij vernemen dat de zaak betrekkelijk een' vermeenden diefstal van *f* 60,000 in effecten te 's Hage, waarvan door verschillende dagbladen in der tijd melding werd gemaakt, niet meer betreft dan eene *zuiver burgerlijke* zaak, dat, zoo als de procureur-generaal in Zuid-Holland en de officier van justitie te 's Hage hebben verklaard, *er volstrekt aan geen diefstal of misdrijf in die zaak te denken viel*, en dat zelfs *zonder eene beslissing der regtbank in raadkamer* te requireren, de invrijheidstelling der gearresteerde heeren *v. B.* en de teruggave der effecten aan hen, als hun eigendom, is gelast. Men berigt dat een zakelijk verslag van het in dezen voorgevallene, eerlang zal worden bekend gemaakt.

ZUTPHEN, 31 Maart.

De veiling der domaniale goederen (de voormalige Stoeterij) onder de gemeente Borculo gelegen, heeft gisteren plaats gehad en in massa kunnen gelden *f* 256,813. De eerste kavel is gemijnd door den heer *W. H. Kerkhoven q. q.* te Ruurlo, ter somma van *f* 165,100.00.

ZWOLLE, 30 Maart.

In de buurtschap Hengeveld onder de gemeente Wijhe vertoonde zich eergisteren een vreemde hond, die alle teekenen van dolheid had.

Men heeft het dier en een' gebeten hond dadelijk doodgeschoten, en de politie heeft gelast van stonden aan de honden vast te leggen.

LEEUWARDEN, 30 Maart.

De zaak der konijnen-fokkerij begint sedert eenigen tijd ook in dit gewest de aandacht tot zich te trekken. Op dit oogenblik telt men er reeds 7 dusdanige inrigtingen, waarvan 3 te Leeuwarden, 2 te Dockum, 1 te Holwerd en 1 te Sneek, terwijl ook nog op andere plaatsen toebereidselen worden gemaakt om fokkerijen op te rigten. Sommigen bezigen het gewone inlandsche ras tot de teelt, anderen kiezen daartoe echter Belgische konijnen.

ASSEN, 1 April.

Naar men verneemt, is de minister van binn. zaken verzocht, om van Z. M. den Koning magtiging te vragen tot het houden eener buitengewone vergadering van de staten dezer provincie op den 11den April e.k., tot het behandelen der gedane aanvragen om subsidiën uit de provinciale kas voor den aanleg van straat- en kunstwegen, en van nog vier andere punten, waaronder een voorstel van h.h. ged. staten, om het regiement op de bedoelde subsidiën te wijzigen, en het verzoek van het bestuur van het IXde landhuishoudkundig congres, om het subsidie van *f* 600—00, aan het genootschap ter bevordering van den landbouw toegekend voor het uitloven van premiën bij de ter gelegenheid van het congres te houden tentoonstelling, met *f* 400—00 te verhoogen, met bestemming der geheele *f* 1000—00 voor eene nationale tentoonstelling.

— De palen voor den telegraaflijn zijn reeds gezet van Groningen naar de Veenhoop (Smilde).

— Ter zake van den diefstal van koffijzakken aan het 3de gesticht te Veenhuizen zijn thans 10 personen gearresteerd, behalve nog een te Amsterdam. Het schijnt dat deze zaak eene veel omvattende instructie zal noodig maken.

GRONINGEN, 3 April.

— Bij besluit van den 29sten Maart j.l., no. 75, heeft Zijne Majesteit goedgevonden den heer dr. W. HECKER bij continuatie te benoemen tot schoolopziener in het tweede schooldistrikt der provincie Groningen.

— Gisteren middag van 12—1 uur werden op de Groote Markt onderscheidene fraaije muzijkstukken uitgevoerd door het korps hoornblazers hier in garnizoen, en bestaat het voornemen, daarmede ook gedurende dezen zomer op denzelfden tijd voort te gaan, als de weersgesteldheid daartoe gunstig is.

— Bij gelegenheid dat heden het bataljon d.d. schutterij dezer stad voor het eerst in dit jaar te zamen kwam om te gaan exerceren, werden op de Vischmarkt de eereteekenen uitgereikt, ingesteld bij Kon. besluit van den 5den December 1851, no. 149, voor eervolle langdurige werkelijke dienst bij de schutterij, aan E. BOSSE, L. WICKENHAGEN, J. JANSEN en H. TAK, allen muzikanten bij deze schutterij.

— De detachementen hulp-marechaussées, als zoodanig dezen winter hunne diensten verrigt hebbende te *Winschoten* en *Zuidhorn*, zijn Zaturdag l.l. alhier weder teruggekeerd.

— Wij vernemen tot ons leedwezen, dat de longziekte weder op een' stal in deze provincie is uitgebroken en wel op dien van den landbouwer JAN JANS WAL, wonende onder *Zuidwolde*. Den 29sten Maart hebben zich de veeartsen H. ROUAAN en D. VAN SETTEN naar gemelden stal begeven ten einde het daar aanwezige vee te onderzoeken en is hun daarbij gebleken, dat van de 21 aldaar aanwezige runderen één aan de longziekte was overleden, hetwelk op de gewone wijze is gekalkt en begraven. De overige runderen waren schijnbaar gezond en zijn gemerkt; de besmette kring is afgebakend. Opmerkelijk is het, dat de eigenaar in de laatste vier jaren geen vreemd vee heeft aangekocht.

— Den 30sten Maart is van de werf van den scheepsbouwer S. J. LEEUWES, te *Wildervank*, met goed gevolg te water gelaten het fraaije nieuw gebouwde schooner-galjootschip *Bougiena Lammechiena*, groot pl. m. 82 lasten, voor rekening van en gevoerd zullende worden door kapit. S. R. DE JONGE, van Wildervank.

Dienzelfden dag is van de werf van den scheepsbouwer J. BIEZE JR. te *Veendam*, met het beste gevolg van stapel gelaten het nieuw gebouwde galjootschip *Annechiena*, groot 90 roggelasten, gebouwd voor rekening van en bevaren zullende worden door kapt. D. D. DE JONGE, van Pekela.

— Men schrijft ons uit *Ulrum*, in dato den eersten dezer, dat men aldaar gepasseerden Vrijdag-avond tusschen 8 a 9 uur in het W.N.W. beneden *Perseus* in de nabijheid van *Musca*, omstreeks 10 graden boven den horizon, eene komeet of staartster heeft gezien, hebbende eene korte, regt opwaarts staande roede en alzoo van de zon gekeerd, gevende een bleek, nevelachtig licht. Zij verdween spoedig achter eene bank en beneden de kim; echter hoopt men deze dwaalster vervolgens beter te kunnen waarnemen.

Ook te *Assen* werd Donderdag avond omstreeks half acht in het Westen, regts en beneden het zevengesternte, eene staartster waargenomen, de staart naar boven gerigt, veel overeenkomst hebbende met die, welke in het vorige jaar zich heeft vertoond.

— Ten gevolge der gunstige berigten, hier in de provincie van familiën en vrienden uit N.-Amerika ontvangen, gaan er weder vele onzer gewestgenooten den vaderlandschen grond verlaten.

In een' brief voor eenige dagen te *Ulrum* ontvangen, werd geschreven: „Wij verheugen ons nog steeds in de Vereenigde Staten van N.-Amerika te zijn. Het werkvolk heeft het hier veel beter dan in Nederland; worden meer menschelijk behandeld, en wij verdienen hier goed geld. Te *Chicago* zag ik voor eenige dagen mijne landgenooten bij de Amerikanen aan eene welvoorziene en met een kleed overdekte tafel schikken, waarop overvloed van keurige spijzen, spek en vleesch, zoowel gebraden als gekookt, den aanzittenden opgedischt werd, en een gloed van vergenoegdheid op hun gelaat lag; men kon in niets bespeuren dat zij dienstbaar waren. — Geld en ruimte van dierlijke spijs verzoet den arbeid! — Vrouwelijke en mannelijke dienstboden worden hier vriendelijk en minzaam, evenzeens als huisgenooten behandeld en de zieken liefderijk verzorgd en opgepast.

„Velen onzer vroeger arme boerenarbeiders hebben hier zelve huis en land, eene koe en pluimvee, spek van eigen gemeste varkens, melk, boter en eijeren. Elk heeft zijne bijzondere behoeften en waar men spek, vleesch en uitmuntend wittebrood heeft, zoo als dit hier het geval is, daar is de arbeidsman inderdaad gelukkig door in de noodzakelijkste levensbehoeften te kunnen voorzien.

„Het heeft ons zwaar gevallen u en ons vaderland te verlaten, doch als wij aan den soberen kost in Holland terugdenken, waar het ons aan genoegzame verdiensten ontbrak om het volstrekt noodzakelijke aan te koopen, dan hebben wij hier alle reden van dankbaarheid aan den liefderijken God, die ons heeft uitgeleid naar een meer gezegend land en wij wenschen, dat ook gij en meer andere landgenooten dien zegen met ons zult mogen deelen, door herwaarts over te komen."

— Den 30sten Maart had te *Stads-Kanaal* een droevig ongeluk plaats. Eenige veen-arbeiders, met hun werk bezig en zooverre gekomen zijnde, dat het bovenste gedeelte, zijnde onbruikbaar veen (boltstuk) was overgebleven, stortte op eens dit gedeelte, hetwelk duizende ponden weegt, naar beneden in den put, en werd de arbeider NIEMEIJER daaronder bedolven. Na eenigen tijd werd hij levenloos onder hetzelve terruggevonden.

— Sedert Zaturdag j.l. worden twee schapen vermist van K. A. NIEHOF, te *Stads-Kanaal*, welke vermoedelijk zijn gestolen.

— In eene den 27sten Maart te *Dragten* gehoudene vergadering van de vereeniging *Oefening volmaakt*, is aan RIENK JOHANNES KUIPERS eene zilveren medaille met toepasselijke inscriptie uitgereikt, ter belooning van het redden van verscheidene drenkelingen.

Uit *Odoorn* wordt ons van den 31sten Maart gemeld: „Gisteren had er in 't Valtherveen, onder de leiding van den heer D. H. VAN DER SCHEER, lid der commissie voor de tentoonstelling van oudheden bij het aanstaande congres te Assen, eene ontblooting en opneming plaats van een gedeelte der bekende Valtherbrug. Zij werd op bepaalde aanwijzing van eenige veenarbeiders gevonden in eene noordoostelijke rigting van Valthe, ongeveer een uur gaans van dit gehucht, eene halve el onder de oppervlakte van het veen. De planken hebben eene lengte van drie el en twintig duim, eene dikte van 5—6 duim en eene breedte van 25—50 duim. Zij lagen zeer geregeld en gesloten naast elkander, en waren nog zoo goed met onderleggers en pinnen voorzien, dat naar 't algemeen gevoelen der gravers, de brug daar ook nu nog regt en rijtuig had kunnen dragen. Die onderleggers, bestaande in dunne eiken boompjes of ook elzen, dennen en berken, waren over de breedte der brug zes in getal, en om elke vierde of vijfde plank vond men eene kortere, terwijl dan daar de langere, ter verbinding van dat vak, aan de zijde, van eene houten pin was voorzien, die ruim eene halve el onder de brug in 't veen was geslagen, en boven dezelve pl. m. 25 duim uitstak. De rigting der brug in de lengte, zoo ver men haar nagaan konde, scheen ons toe oost en west te loopen, ongeveer in de rigting van Ter Apel naar de plaats tusschen Valthe en Exlo, waar men gewoon is Hunzow aan te wijzen. Achttien planken benevens de onderleggers en pinnen, zijn heden op eenen verlengden wagen opgeladen, en zullen morgen naar Assen worden vervoerd, ten einde daar bij de tentoonstelling in de maand Junij, onder de Drentsche oudheden, zeker eene niet onaanzienlijke plaats te bekleeden."

Het gedeelte van de brug is den 1sten April te Assen aangekomen; de uitgraving is door 20 jongelieden geschied, die zulks alleen uit belangstelling in oudheden hebben gedaan.

— Uit *'s Hage* wordt ons, d.d. 1sten April, nopens het plan van een noordelijken spoorweg, het volgende gemeld: „De dagbladen bragten ons dezer dagen het berigt, dat de heeren mr. C. S. SIXMA baron VAN HEEMSTRA, lid der Staten van Friesland en advokaat te Leeuwarden, R. baron VAN LIJNDEN, grondeigenaar te Beetsterzwaag, H. L. baron VAN HEEMSTRA, grondeigenaar en jagermeester des Konings in Friesland, te Veenklooster en BERNELOT MOENS en Co., kargadoors te Harlingen, een verzoekschrift aan Z. M. den Koning hebben ingediend, strekkende om *voorloopige concessie* te bekomen tot den aanleg en de exploitatie van een spoorweg van Harlingen naar de Hannoversche grenzen, in de rigting van Rheenen, en voor eene vertakking van Leeuwarden over Groningen naar de noordelijke Hannoversche grenzen.

Velen zullen hieruit met genoegen zien, dat de aanleg van een' Noordelijken spoorweg, waartoe de heer BALKEMA voor Engelsche kapitalisten, met zoo veel aandrang concessie vraagt, maar naar het schijnt, de vereischte waarborgen niet kan geven, ook de belangstelling van landgenooten trekt en er de hoop uitputten, dat die grootsche onderneming, waardoor de *handel*, de *nijverheid* en ook vooral de *landbouw* onberekenbaar nut zouden trekken, in een niet zoo heel ver verwijderd tijdstip zal worden uitgevoerd.

Ik geloof u echter iets meer aangaande deze zaak te kunnen mededeelen en wel dit: „zijn mijne informatiën juist, dan koestert de minister van binnenlandsche zaken het plan, om den noordelijken spoorweg tot verwezenlijking te brengen, door eene partikuliere associatie, onder gedeeltelijke waarborg der rente van het vereischte kapitaal, door de schatkist. Daartoe zou hij de wetgevende magt een wetsontwerp aanbieden. Wij gelooven, dat dit de beste weg is, om het groote werk spoedig en onder het noodige en het blijvende toezigt der Regering, door dien rente-waarborg daartoe geregtigd, tot stand te brengen.

Mogt de volks-vertegenwoordiging hare goedkeuring aan dit plan des ministers onthouden, dan zal de aanvraag om concessie, die het meest geschikt is om het Noorden een' spoorweg te geven, zoo als het die, met het oog op de verschillende belangen der betrokken gewesten, behoeft en die de noodige waarborgen van financiëlen en technischen aard aanbiedt, in aanmerking komen, ten einde op die wijze het spoorweg-net over onzen bodem uit te breiden.

Ziedaar eene mededeeling die weder een nieuw bewijs oplevert, hoe zeer de materiële belangen der natie, de aandacht der Regering bezig houden en hoe gelukkig het zal zijn, als de schatkist in staat blijft, om op *die* wijze de welvaart van het algemeen te bevestigen, te vermeerderen."

— Naar wij vernemen, zijn de voorzitters en secretarissen der onderscheidene instellingen van landbouw, namens Z. M. den Koning, uitgenoodigd geworden om op den 20sten April bijeen te komen in het Huis ten Bosch bij *'s Gravenhage*, om te beraadslagen over eenige punten van zuiver landbouwkundigen aard.

Z. M. wenscht tevens, dat de eigenlijke landlieden zelven zich zouden overtuigen, dat het doel dezer bijeenkomst alleen strekt om hunne belangen te bevorderen, en heeft mitsdien den voorzitter en secretaris van iedere instelling van landbouw uitgenoodigd, één' of twee landbouwers te verzoeken die vergadering bij te wonen.

— Van eene goedonderrigte zijde hebben wij vernomen, dat het verhaal van hetgeen te *'s Hage* met ds. BENNINK JANSSONIUS en ds. KOETSVELD zoude hebben plaats gehad, en dat wij uit een Haagsch weekblad hebben overgenomen, niet met de waarheid overeenkomstig is. Het eenige, wat tot dergelijke geruchten aanleiding heeft kunnen geven, is dit, dat er Zondag namiddag den 19den Februarij onder eene preek van ds. BENNINK JANSSONIUS verscheidene onderteekenaars van het uitgegeven protest zich in de groote kerk hebben begeven, en door de wijze, waarop zij bij het binnenkomen, onder de prediking en het gezang en bij het henengaan zich hebben gedragen, de gemeente die opgekomen was om geleerd en gesticht te worden, hebben ontsticht en geërgerd.

— Van wege het bestuur der gemeente *'s Gravenhage* is aan de geneeskundige commissie de uitnoodiging gerigt, om eene opgave te doen van die gebouwen, welke, met het oog op den gezondheidstoestand, wenschelijk waren dat werden afgebroken en door anderen vervangen. Die opgave kan vrij uitgebreid zijn, en zoo het gemeentebestuur er gevolg aan geeft, is er menig steegje en poortje, dat uit de rij der buurten zal verdwijnen. — Mogt dit voorbeeld algemeen in ons land navolging vinden!

Volgens eene door den gemeenteraad te *'s Gravenhage* aangenomene verordening betrekkelijk koffijhuishouders, tappers, slijters en kroeghouders alhier, zullen de houders dier huizen verpligt zijn die des middernachts te sluiten. Het wordt daarbij verboden sterken drank te tappen aan kennelijk beschonken personen, en aan onde of jongelieden die in de huizen van liefdadigheid worden verpleegd, en aan hunne kleeding of anderzins kenbaar zijn.

— De afdeeling Nijmegen der *Geldersche Maatschappij van Landbouw* schreef, in het jaar 1851, voor de tweede maal, eene prijsvraag uit voor een landhuishoudelijk leesboek, en verbond daaraan eenen prijs van ƒ 600, voor den inzender van het best gekeurde antwoord. Drie antwoorden werden ingezonden, waarvan dat onder de zinspreuk: „*Agricultura non modo est ars sed scientia*" door beoordeelaren den prijs werd waardig gekeurd. Bij het openen van het naambriefje bleek daarvan schrijver te zijn de heer E. C. ENKLAAR, reeds genoegzaam als verdienstelijk schrijver over den landbouw bekend.

— In de zitting van den 16den Maart heeft de gemeenteraad van *Goes* de herziening van het finantiewezen der gemeente ten einde gebragt, waardoor het geheele belastingstelsel in overeenstemming met de gemeentewet is gebragt. *Goes* is de eerste stad in ons Rijk, waar dit belangrijk deel der gemeentelijke administratie geregeld en ingevoerd zal wezen.

Een Vlaamsch landbouwkundig weekblad schreef in October 1852 het volgende omtrent den handel in konijnenvleesch van België op Engeland.

De wekelijksche invoer van konijnen in Londen, voornamelijk van Ostende, bedraagt van 50 tot 100 scheepstonnen, zijnde 50 duizend tot 100 duizend Nederlandsche ponden.

Die invoer strekt volgens die getallen tot voedsel aan ongeveer 100 duizend menschen.

Men berekent dat er tusschen de 300 en 500 menschen door den verkoop van konijnen leven; en wanneer men allen rekent, welke door dezen handelstak werk vinden, zooals dragers, sjouwers, ontschepers, enz., dan bevindt men, dat in Londen alleen, ongeveer 1000 menschen met den konijnenhandel hun bestaan vinden.

Deze bijzonderheden toonen ten duidelijkste aan, hoe belangrijk de teelt van konijnen als landbouwindustrie ook voor ons land kan worden, dat dagelijks gelegenheid ter verzending zijner producten heeft.

De invoer in Engeland is geheel vrij, daar het inkomend regt van 5 pct. op de waarde, dat daarop vroeger, even als op het wild, rustte, op eene reclamatie van belanghebbenden, door het gouvernement is opgeheven.

Ieder producent kan dus, des verkiezende, zijne producten van konijnenvleesch, even gemakkelijk aan eenen commissionair te Londen ter verkoop zenden, als hij zijne granen of andere landbouwproducten naar elders zendt.

Brood uit Wortels.

In Wurtemberg zijn proeven genomen om brood te bakken uit wortels (geele wortels, penen, bepaaldelijk de verscheidenheid welke men daar Riesenmöhrten noemt), vermengd met meel van graan en boonen. Men hoopte daardoor een goedkooper brood te verkrijgen, dat den aardappel zoude kunnen vervangen, en schijnt daarin wel te zijn geslaagd.

25 pd. roggenmeel, 15 pd. geraspte en in stoom gekookte wortels en 4 pd. water gaven 40 pd. deeg en 36 pd. brood bij eene eerste proeve. Bij eene tweede gaven 17 pd. meel van spelt met 20 pd. wortels, 36 pd. deeg en 31½ pd. brood. Hieruit is ligt op te maken in hoever dit brood voordeeliger is dan dat van meel alleen.

Men prijst den smaak zeer en acht het brood volkomen geschikt tot dagelijksch voedsel. (*Landb. Ct.*)

(*Ingezonden.*)

MUNTKABINET IN HET ARCHIEF VAN GRONINGEN.

In het jaar 1835 deelde mijn vader in de *Groninger* en *Provinciale Couranten* mede, dat hij het van gewigt had geoordeeld, bij het Archief een klein muntkabinet op te rigten, ten einde daarin te verzamelen, „alleen de gouden, zilveren en koperen munten, ook „de noodmunten, legpenningen, brood- en boterpenningen, præ„sentiepenningen en gedenkpenningen, welke in of namens de stad „*Groningen* geslagen zijn, benevens die, welke de provincie raken „en dus na 1594 voorkomen." Die mededeeling, geteekend den 13den Februarij 1835, eindigde de hooggeachte schrijver met de vriendelijke bede aan zijne stad- en landgenooten, „om aan het „Archief te willen schenken, hetgeen zij van dien aard, als enkele „stukken, mogten bezitten, of, zoo zij zelve verzamelingen van „munten en penningen mogten hebben, alsdan datgene, wat zij „dubbel mogten hebben verkregen." Aan die bede is van vele zijden toen en naderhand dikwijls voldaan. De weinige munten, in 1835 in het Archief in een doosje voorhanden, en die den grondslag van het kabinet moesten uitmaken, zijn, vooral door geschenken, al meerder en meerder geworden, zoodat ook binnen korten tijd de bij de oprigting geschonkene kleine muntkast door eene grootere moest worden vervangen. Inzonderheid is deze verzameling vergroot en heeft zij, eerst alleen voor de munten en penningen van onze stad en provincie aangelegd, eenen veel uitgebreider kring verkregen, door de toevoeging van het kabinet van wijlen den hoogleeraar mr. TH. VAN SWINDEREN, hetwelk vele vaderlandsche historiepenningen en munten der verschillende rijken van Europa bevatte.

Vergelijkt men het aantal penningen en munten, nu in het kabinet aanwezig, met die weinigen, welke daar in 1835 bij de oprigting tot grondslag dienden, en overweegt men daarbij, dat de vermeerdering grootendeels is te danken aan de welwillendheid van velen, zoo in als buiten de stad, dan vindt men voorzeker alle reden om met den tegenwoordigen toestand van het kabinet tevreden te zijn. Doch bedenkt men daarentegen, dat de verzameling voornamelijk voor de munten en penningen van de stad *Groningen* en de *Ommelanden* is aangelegd, en dat zij in dat opzigt nog verre van volledig is, dan ziet men de behoefte in, dat zij nog de voortdurende medewerking en ondersteuning van allen, die belang stellen in de bewaring van oude munten en in de geschiedenis van onze stad en gewest, dringend noodig heeft. Ik acht het derhalve van belang de verzameling op nieuw onder de aandacht te brengen en aan te bevelen, vooral in den tegenwoordigen tijd, nu er zoo veel in den grond wordt gegraven en vermoedelijk in de eerste jaren zal worden gegraven. Veel nog schuilt er in den schoot der aarde, waarvan, dikwijls zeer belangrijke, van tijd tot tijd worden opgedolven. Zoo zijn er in de laatste twintig jaren, om ons alleen bij de munten onzer provincie te bepalen, vele aan den dag gekomen, wier bestaan men wel vermoed had, doch die men nergens aantrof. Ik heb hier onder anderen op het oog de munten der bisschoppen van *Utrecht*, voor *Groningen* geslagen in de elfde eeuw; die in de *Ommelanden*, zoo als de *Fivelgoër* en die te *Garrelsweer*, *Winsum* enz. gemunt.

Er wordt thans veel gewerkt in den grond; in onze stad tot het leggen der gaspijpen; in onze provincie tot verbetering der wegen en kanalen. Dat dan zij, die belast zijn met het opzigt over deze werken, en zij, die in aanraking komen met de gravers, er gedurig op bedacht zijn, dat er niets verloren ga, en dat het zoowel voor het behoud dezer overblijfselen der oudheid als voor het algemeen van groot belang is, dat zij worden geborgen en neergelegd in het muntkabinet van het Archief, als eene plaats, waar zij voor *altijd* en voor *allen* van nut kunnen zijn.

Ook aan de heeren predikanten en onderwijzers, bij wie in onze dorpen meestal de met de munten onbekende gravers het gevondene ter bezigtiging brengen, zij de behartiging dezer zaak in het bijzonder en bij voortduring aanbevolen. Menige penning en munt is ons reeds voor het kabinet gebragt door de welwillende medewerking van deze heeren. Zoo ontving ik nog in den vorigen zomer door de vriendelijke tusschenkomst van den predikant te *Schildwolde* een fraai exemplaar van eene munt van REINOUD van *Coevorden* (*), gevonden in den grond waarop het nonnenklooster te *Schildwolde* eertijds heeft gestaan, welke munt in ons kabinet niet werd gevonden. Aan alle mijne stad- en landgenooten wend ik mij dus met het vriendelijk verzoek, dat zij bij het vinden der munten en penningen aan het *muntkabinet* van het Archief steeds en in de eerste plaats willen denken en alzoo willen medewerken om die verzameling vollediger te doen worden.

GRONINGEN, 30 Maart 1854.

H. O. FEITH.

(*) Nr. 9 der munten van REINOUD, medegedeeld door den hoogleeraar V. D. CHIJS in den *Drenthschen Volksalmanak* voor 1850, bl. 54.

Regtvaardiging.

Het boekje *Mijne Verlustiging* heeft bij velen een' zeer pijnlijken indruk gemaakt. Dat kon wel niet anders. Maar bovenal heeft het dit gemaakt bij de weldenkenden en verstandigen onder onze R.-K. medechristenen.

De *openlijke vermelding* van dien pijnlijken indruk moge strekken ter hunner *regtvaardiging*, opdat de wereld 't moge weten, dat de smaadheid door één hunner geworpen op 't geen goed is en heilig, en op hen, die deelen in 's volks eere en liefde, geen weerklank vinde in 't hart der welgezinden. Immers weten wij uit goede bronnen, dat er in de kringen dier R.-K. met veel afkeuring over genoemd boekje wordt gesproken. Men gevoelt het, hoe daardoor op de eigen kerk een smet wordt geworpen, die niet spoedig zal worden uitgewischt; een smet, waardoor zij zich zelve vernedert.

Hartelijk verheugen wij ons daarom in de opinie der welgezinden en zij bevreemdt ons in geenen deele. Waar spot wordt gedreven met het allerheiligste en met hen, die 't verdienen geëerd te worden, daar heeft ook de R.-K. Christen vroomheid en vrijmoedigheid genoeg, om ze openlijk te verfoeijen. En wat betreft den hoon en de smaadheid, die bovenal prof. HOFSTEDE DE GROOT is toegebragt, de R.-K. is te zeer overtuigd van 's mans persoonlijke waarde, dan dat hij zou kunnen instemmen met de schandtaal over hem uitgestort.

Men zegt, dat de R.-K. geestelijken zich niet het minst pijnlijk voelen aangedaan over 't verschijnen van de bewuste brochure, dewijl men over 't gemeen van oordeel is, dat ze door een' geestelijke zou geschreven zijn. Die pijnlijke indruk doet hen eere aan. Zóó toonen ze immers, dat ze niet behooren tot de partij, die maar steenen opneemt, om te kwetsen en te dooden, die niet met haar instemt.

Wij weten 't niet door wie die *zondige Verlustiging* is geschreven, en we zullen 't niet gissen noch raden, maar hij zij wie hij zij, een priester Gods kan hij niet zijn, of hij moest zijne roeping niet gevoelen, en niet weten dat onze Heer ons niet alzoo is voorgegaan. De Heer *verlustigde* zich als Hij hemelvrucht zag rijpen; waar Hij zonde ontdekte, daar was 't Hem *bange om het hart*. Zie, als de man die zich zoo *verlustigde*, een priester is in der daad en waarheid, hij zou zich bij de zonde en dwaling, die hij *meende* te zien, niet hebben kunnen *verlustigen*, maar wel zich diep hebben *bedroefd*. De Christen *treurt* over zonde en dwaling; wie zich daarbij kan *verlustigen*, is geen Christen maar een *duivel!*

Daarom gelooven we 't niet, dat de schrijver tot den stand der geestelijken behoort; maar, willen we raden noch gissen naar zijn naam, we willen iets van hem zeggen, opdat de minkundige wete, wat hij van hem en zijn geschrift hebbe te denken.

Hij bezit kennelijk eenig vernuft en heeft eene wetenschappelijke opleiding genoten; maar zijne opleiding is *mislukt*, zijne wetenschap *verward* en zijn vernuft *valsch*. Hij beuzelt en spreekt onzinnig. Vele bladzijden beslaat zijn boekje, maar hij *bewijst niets!*

Dit is het minste nog, wat in hem gebrekkig is. Meer zegt het, dat hij een vreemdeling is op 't gebied der godsdienst. Men ziet het duidelijk, in godsdienst en al wat naauw met haar verbonden is, stelt hij geen waarachtig belang, want hij spreekt over de heiligste aangelegenheden op een' loszinnigen en zondigen toon. Hij is een kind der wereld, die niet gewoon is over godsdienst te spreken, veel minder haar in praktijk brengt. — Dat hij als woordvoerder zijner kerk optreedt, zal dus hierin te vinden zijn: hij heeft een' verschrikkelijken afkeer van prof. DE GROOT en allen, die de waarheid durven spreken ten koste der R. K. kerk, en hij gevoelde lust, om ook eens te toonen, hoe aardig hij over gewigtige aangelegenheden meê kon praten.

Dit, lezer, is 't beeld van den schrijver. En we twijfelen er niet aan, of ieder, die hem van nabij kent, zal bekennen: Ja, zoo is het; hij heeft eene gebrekkige wetenschap, hij spreekt zeer zonderling en op zijn godsdienstig leven valt niet te roemen!

't Is waarlijk te bejammeren, dat men zoo dwaas kan handelen, om zonder innerlijke roeping en vereischte bekwaamheden als woordvoerder op te treden. Dat men het toch begreep, hoe zeer men daardoor de zaak, die men voorstaat, schade doet en zich zelf in een belagchelijk en schandelijk daglicht stelt.

Wij wenschen van heeler hart, dat er geen Protestant gevonden worde, die om zulk ellendig geschrijf zijne R. K. medechristenen minacht, want veilig mogen wij vaststellen, dat zij over 't algemeen zoowel elders als hier het vrijmoedig afkeuren en zich er niet weinig door beleedigd gevoelen.

Dat dwaasheid en zonde ten allen tijde zóó wierden veroordeeld!

GRONINGEN. H. D.

Kerk- en Schoolnieuws.

Beroepen te Monnickendam ds. *Brutel de la Rivière*, predikant te Grootebroek.

— Ds. *Mekkes*, pred. bij de Chr. Afgesch. gem. te Niezijl, is andermaal te 't Zandt en ook te Uithuizermeeden beroepen.

— Ds. *A. B. Groen*, pred. te Loppersum, heeft voor het beroep naar Lioessens bedankt.

LEEK, 1 April. Heden had alhier het vergelijkend examen plaats, ter vervulling van den door het bedanken van *D. G. Scholma* vacant gewordenen onderwijzerspost. Van de 31 sollicitanten, die zich daartoe hadden aangegeven, waren 26 opgekomen en onder deze hebben in de verschillende vakken en werkzaamheden, tot het schoolonderwijs en de kerkdienst behoorende, het meest uitgemunt, de zes navolgende onderwijzers en ondermeesters: *J. van der Kamp*, te Saaksumhuizen; *H. Timmer*, te Haren; *H. Molema*, te Feerwerd; *E. Kruisinga*, te Kommerzijl; *G. Fokkens*, te Veendam; *B. Rouwkema*, te Leek. Uit dit zestal is door den raad der gemeente en den heer collator te Leek bij groote meerderheid van stemmen tot onderwijzer, organist, voorlezer en voorzanger gekozen *J. van der Kamp*, te Saaksumhuizen, die als zoodanig aan de bevoegde autoriteit zal worden voorgedragen.

ERRATA.

In de annonce van W. FEIS, R.Z., te *Winschoten*, is eene misstelling ingeslopen. Op den 8sten regel van onderen staat: lakensche en bukskin paletots van ƒ 6 en hooger; moet zijn: pantalons van ƒ 6 en hooger.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.